

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME
KOMİSYONU
HÜKÜMLÜ VE TUTUKLU
HAKLARI ALT KOMİSYONU
TUTANAKLARI

22 Mayıs 2019 Çarşamba

22 Mayıs 2019 Çarşamba
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 11.05
BAŞKAN: Hüseyin YAYMAN (Hatay)

BAŞKAN – Evet, değerli arkadaşlar, toplantımızı açıyorum.

Herkese günaydın, hoş geldiniz diyorum.

Çok değerli milletvekillerim, çok değerli bürokrat arkadaşlarım; hemen toplantının başında ramazanşerifinizi tebrik ediyorum, gelecek olan bayramınızı tebrik ediyorum.

Geçen hafta biz bir toplantı yapmıştık fakat özellikle muhalefet vekillerimizin olmaması sebebiyle bu toplantının tekrarına karar verdik oy birliğiyle ve biz, tekrar, daha önce 17 Ocak'ta yaptığımız Sincan Cezaevi raporumuzla ilgili yeniden toplanmış bulunmaktayız.

Her toplantıda daha önce de ifade ettim, "İnsanı yaşat ki insanlık yaşasın." diyen bir anlayışı gerçekleştirmeye çalışıyoruz. İnsanlık şerefi, onuru her şeyin üstündedir, insan hakkının siyasi bir tarafı yoktur, acılarımız birdir.

Bunları, bu prensip cümlelerini ifade ettikten sonra ben toplantımızı başlatıyorum.

Evet, geçen hafta kısmen konuşmuştuk, bu hafta yeniden Taner Bey bize raporla ilgili kısa bir mütalaa okuyacak, kendisini dinliyoruz, sonra söz heyetimizdedir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Gündem belirleyecek miyiz yoksa öyle doğaçlama mı olacak?

BAŞKAN – Gündem zaten rapor, Sincan Cezaevi Raporu.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ama gündem önerilerimiz de olacak.

BAŞKAN – Gündemimiz belli, gündemimiz cezaevleri.

Buyurun.

YASAMA UZMANI TANER GEÇMEZ – Ceza İnfaz Kurumlarında Yapılan İncelemelerde Ulaşılan Sonuç ve Tespitler ile Hükümlü ve Tutuklularla Yapılan Görüşmeler: Yukarıda zikredilen bilgilendirme toplantısının ardından Çocuk Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ve 1 No.lu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda incelemelerde bulunulmuştur.

Yapılan incelemelerde, rastgele seçilen koşullarda ceza infaz kurumundan yetkili ve görevli olmaksızın şikâyet ve talepler dinlenmiştir.

a) Çocuk Kapalı Ceza İnfaz Kurumu

Çocuk Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yapılan incelemelerde, çocuklarda herhangi bir biçimde darp veya kötü muameleden kaynaklanan ize rastlanmadığı gibi, kendileri tarafından da darp, kötü muamele veya baskı olduğu yönünde bir şikâyetle bulunulmamıştır.

Çocuklardan birçoğunun devam eden kurs ve etkinliklere katıldıkları, bu kurs ve etkinliklerin çocukların topluma kazandırılmalarında önemli bir işlev gördüğü bizatihi Komisyon tarafından müşahade edilmiştir.

Bunun dışında çocukların ortak alanlarda birbirleriyle vakit geçirebilme, televizyon izleyebilme ve masa tenisi oynayabilme, ayrıca kütüphaneden de dönüşümlü olarak faydalanabilme imkânına sahip oldukları görülmüştür.

Kurumda bazı odaların soğuk ve bazı odalarda da yoğun bir rutubet kokusunun olduğu ve odaların fiziki koşullar itibarıyla kısmen iyileştirmeye muhtaç olduğu gözlemlenmiş ve bu hususlar kurum yetkililerine aktarılmıştır.

Bazı çocuklar, talep etmelerine rağmen açılan kimi kurslara alınmadıklarından şikâyet etmişlerdir.

Ekonomik durumunun elverişli olmadığı tespit edilen çocuklara, kurum idaresi tarafından başta giysi olmak üzere bazı eşyalar tedarik edilmektedir.

Yine, kurum idaresi tarafından, şartları taşıyan çocuklara ödül olarak kullanırılması amacıyla bir oyun konsolu odası oluşturulduğu görülmüştür.

Kurum yetkililerinden alınan bilgiye göre, çocuklara verilen soğuk su kotasının günlük 120 litre ve sıcak su kotasının 50 litre olduğu tespit edilmiştir. Çocuklar tarafından sıcak suyun kirli ve paslı olduğuna dair herhangi bir şikâyet dile getirilmemiştir.

b) Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu

Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yapılan incelemelerde, annesiyle kalan çocukların olduğu, incelemenin yapıldığı tarih itibarıyla annesiyle kalan çocuk sayısının 42 olduğu, çocukların en fazla 6 yaşına kadar anneleriyle birlikte kalabildiği, çocuklardan 5'inin yaşı itibarıyla anaokuluna devam ettiği ve kurumda çocuklar için hizmet veren kreş olduğu görülmüştür.

Çocuklarıyla kalan hükümlü ve tutuklu kadınlar, kendileriyle yapılan görüşmelerde, çocukların ihtiyaç duydukları gıdaların temininde kimi sorunların yaşandığından, kendilerinin hastane sevklerinin gereği gibi yapılmadığından ve özellikle ortak alanların ısınmasında sorunlar yaşandığından şikâyet etmişlerdir.

Günlük su kotasının, kişi başına, soğuk su bakımından 120 litre olduğu, sıcak su bakımından ise 40 litre olduğu, bu miktarın kişisel ihtiyaçlar bakımından yeterli olmadığı ve özellikle kullanılan suyun -musluk açıldığında gelen ilk kısmı- büyük bir bölümünün kirli ve paslı olması nedeniyle kullanıma elverişli olmadığı, hem suyun günlük kotasının artırılması gerektiği hem de kir ve pas sorununun çözülmesi gerektiğine dair şikâyetler yoğun olarak dile getirilmiştir.

Anneleriyle kalan her çocuk için günlük kota kadar ayrıca soğuk ve sıcak su verildiği tespit edilmiştir. Çocukların ihtiyaç duydukları bez, şampuan, giysi ve benzeri diğer ihtiyaçlar kurum idaresi tarafından karşılanmaktadır.

Yapılması düşünülen pilot projeyle, kampüs içerisinde çocuklu anneler için özel bir kısmın yapılacağı ve bu kısımda çocuklar için özel olarak oluşturulmuş alanlar olacağı ifade edilmiştir.

Annesiyle kalan çocukların sağlık ve tedavileri konusuna kurum idaresinin büyük önem verdiği, çocukların zaman mefhumu gözetilmeksizin revire götürüldükleri ve gerekirse en geç ikinci günde de sevklerinin ilgili sağlık kuruluşuna yapıldığı kurumda bulunanlar tarafından ifade edilmiştir.

Bazı hükümlü ve tutuklular, sağlık sorunları dolayısıyla diyet yemek yemeleri gerektiğini ancak bu yemeklerin verilmemesini, bu nedenle sağlık sorunlarının gitgide derinleştiğini, hastane sevklerinde kimi sorunların yaşandığını ve bu sorunların giderilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir.

c) F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumu (1. No.lu)

F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yapılan incelemelerde ise günlük su kotasının kişisel ihtiyaçlar bakımından yeterli olmadığına ve özellikle suyun büyük bir bölümünün kirli ve paslı olması nedeniyle kullanıma elverişli olmadığına dair şikâyetler dile getirilmiştir.

Kütüphanede bulunan kitap sayısı ve çeşitliliğin az olduğu, bu konuda çalışmalar yapılması gerektiği, kütüphaneden ve dışarıdan alınan kitaplardaki sınırlamanın kaldırılması veya en azından yumuşatılması talebinde bulunulmuştur.

Ayrıca, dışarıdan gelen kişisel eşyaların içeri alınmasında da ciddi sıkıntıların olduğuna dair şikâyetler dile getirilmiştir.

Değerlendirmeler

Sincan Ceza infaz Kurumları Kampüsünde yapılan incelemelerde, gerek alt komisyona verilen bilgiler gerek hükümlü ve tutuklularla yapılan görüşmeler birlikte değerlendirilmiş ve neticeten aşağıda belirtilen sonuçlara ulaşılmıştır.

Kampüste yer alan ceza infaz kurumlarının bazılarında kapasite üstünde hükümlü ve tutuklu barındırıldığı görülmüştür ancak kampüsteki ceza infaz kurumlarında yaşanan kapasite fazlalığının en önemli nedeninin 15 Temmuz hain darbe girişimi ve buna bağlı olarak Ankara’da yapılan yargılamalardaki hükümlü ve tutuklu sayısının fazlalığından kaynaklandığı görülmektedir.

Bir diğer neden ise kampüste yer alan kurumların, hakkında tutuklama kararı verilen şüpheli veya sanıkların ilk getirildikleri ve başka şehirlerden yapılan hastane sevkleri nedeniyle hükümlü ve tutukluların getirildiği yer olmasıdır.

Ceza infaz kurumlarının bazılarında kapasite üstünde hükümlü ve tutuklu barındırılmasının beraberinde kimi sorunları getirdiği açık bir biçimde görülmektedir.

Bu kapsamda, kurumlarda görevli olan personel sayısının ihtiyacı karşılamadığı açıktır ancak personel sayısının artırılmasına yönelik çalışmaların yapılması ve yakın tarihte 350’ye yakın personelin göreve başlayacak olması, bu alanda duyulan eksikliği büyük oranda karşılayacak niteliktedir.

Kapasite fazlalığının beraberinde getirdiği sorunların aşılması amacıyla, hâlen devam etmekte olan yeni yaşam alanı inşaatlarının, özellikle fiziki imkân ve koşulların daha da düzeltilmesinde önemli bir ihtiyacı karşılayacağı düşünülmektedir.

İnceleme yapılan kurumlarda, hükümlülerin tekrar topluma kazandırılmaları, meslek edinmeleri ve kişisel gelişimleri amacıyla devam ettikleri kurs, faaliyet ve benzeri etkinliklerin memnuniyet verici düzeyde olduğu gözlemlenmiştir. Özellikle Çocuk Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan çocuklar için, başta ödül olarak kullanılmak amacıyla oluşturulan alanların standartların üzerinde olması memnuniyet vericidir.

Gerek daha önce farklı dönemlerde yapılan incelemeler neticesinde Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları tarafından tanzim edilen raporlarda gerek hükümlü ve tutuklularla yapılan görüşmelerde görevli personelle ilgili şikâyetle bulunulmaması memnuniyet vericidir. Münferit kimi olaylar hakkında gereğinin hızlı bir biçimde yerine getirilmesi yönünde kurum yetkililerine tavsiyelerde bulunulmuştur.

Hükümlü ve tutuklulara verilen günlük su miktarının, Ankara ilinde Büyükşehir Belediyesinin günlük bireysel kullanım istatistikleri göz önünde bulundurulduğunda yeterli olduğu görülmüştür ancak su kotasının günlük ihtiyaçlar için yeterli olmasına rağmen, verilen suyun kirli ve paslı olması ve bu nedenle ilk alınan suyun belli bir miktarını kullanmanın mümkün olmadığına dair şikâyetlerin ivedi bir biçimde giderilmesi büyük önem arz etmektedir. Bu konuda Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü nezdinde gerekli girişimlerin yapıldığı bilgisi verilmiştir. Alt komisyon tarafından da bu sürecin hızlandırılması ve sorunun çözüme kavuşturulması gerektiği belirtilmiştir.

Yapılan incelemelerde bazı yaşam alanlarının yeterince ısıtılmadığı gözlemlenmiştir ancak yakın bir tarihte tamamlanması planlanan ve otomasyon sistemiyle çalışan ısıtma sistemi tam olarak devreye alındığında, bu konuda yaşanan sorunların ortadan kalkacağı bilgisi verilmiştir.

İş yurtlarında çalışan hükümlülere verilen günlük ücretle birlikte, iş yurtlarında üretilen ürünlerin satışından elde edilen net kârın yüzde 25 oranındaki kısmının ilgililere dağıtılması isabetli bir uygulama olarak görülmektedir.

Çocuk hükümlü ve tutuklular, en geç iki ayda 1 kez olmak üzere, ödül olarak üç saatten yirmi dört saate kadar ana ve babası veya vasisiyle bu tür ziyaretler için ayrılan bölümde ve personelin yakın nezareti olmaksızın görüşebilmektedir. Ancak mevzuat gereğince bu ziyaretlerde sadece anne ve baba veya vasi bulunabilmektedir. Bu konuda gerekli düzenlemelerin yapılarak kapsam dâhiline kardeşlerin de alınması uygun olacaktır. Zira kapsam dâhilinde kardeşlerin yer almaması, ailelerin çocuklarını bırakacak yer bulamamalarına ve bu nedenle ziyarete gelememelerine, dolayısıyla da bu ödülün gerçek anlamda kullanırılmasına engel olmaktadır.

Hobi ve meslek edindirme kurslarında mümkün olduğunca ilgililerin talep ve eğilimlerinin göz önünde bulundurulmasının ve kişisel durumları engel olmamak kaydıyla buna göre yönlendirme yapılmasının önemli olduğu kurum yetkililerine tavsiye olunmuştur.

Kütüphanelerde bulunan kitap sayısının artırılmasına yönelik çalışmaların devam ettiği görülmekle birlikte mevzuat hükümleri çerçevesinde kitap okuma alışkanlığının artırılması ve ihtiyacın giderilmesi için gerekirse hükümlü ve tutuklulara verilen kitap sayısının artırılması uygun olacaktır.

Sonuç:

Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme Alt Komisyonu tarafından 17 Ocak 2019 tarihinde Sincan Ceza İnfaz Kurumları Kampüsünde gerçekleştirilen inceleme ziyareti sonucunda elde edilen tüm bilgi ve belge ile yapılan görüşmeler neticesinde tanzim edilen raporumuz İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığına saygıyla arz olunur.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Değerli arkadaşlar, Hükümlü ve Tutuklu İnceleme Alt Komisyonu olarak Sincan Cezaevi Raporumuzu tekrar mütalaa etmek üzere toplanmış bulunmaktayız. Geçen hafta bir kritik yapıldı, “Rapor elimize çok geç ulaştı, tam olarak inceleyemedik.” şeklinde bir değerlendirme olmuştur. Öyleyse, bu konu önemlidir, bunu bir daha mütalaa edelim, eksik kalan kısımlar varsa bununla ilgili o eksiklikleri en azından bir şerh olarak koyalım çünkü bizden sonra bu raporumuz İnsan Hakları Komisyonunda da ayrıca değerlendirilecek ve sonra da kamuoyuna açıklamış olacağız. Birinci husus bu.

İkincisi, yine, diğer cezaevleriyle ilgili talepler var, şikâyetler var, bunları yerinde incelemek suretiyle bizim alt komisyon olarak bir takvim yapıp bir takvim konusunda bir mutabakata varmamız gerekiyor ve benim bir diğer teklifim şu: Önümüzdeki hafta, olmazsa Adalet Bakanı Sayın Abdulhamit Gül Bey’den bir randevu alarak gidelim Tutuklu ve Hükümlü Alt Komisyonu olarak, bu konuyla ilgili kamuoyunda pek çok talep var, şikâyet var. Alt Komisyon olarak önümüzdeki hafta çarşamba günü için kendisine bir nezaket ziyareti öneriyorum. Zaten toplantımız süresince bunları mütalaa edebiliriz.

Genel Kurul saat 14.00’te açılacak. Zamanı efektif kullanmak bakımından önce kısa kısa konuşup sonra bir turun sonunda tekrar söz gelirse, hani daha da erken bitirebiliriz, Genel Kurula kadar konuşmak zorunda değiliz. Geçen hafta konuştuğumuz ve bu toplantıda olmayan vekillerimiz için birkaç hususun altını çizmek lazım. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdür Yardımcımız burada, ilgili bürokrat arkadaşlar burada.

Bir: Buradaki suyla ilgili sorunun ihaleye çıkıldığını ve bununla ilgili bir iyileştirmenin yapılacağı ifade edildi.

İkinci bir husus: Özellikle çocuk cezaevindeki demir parmaklıklarla ilgili tekrar bir değerlendirme yapıldığını ve bununla ilgili yeniden bir iyileştirmeye gidileceği söylendi.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Havalandırmayla ilgili.

BAŞKAN – Havalandırma, evet, havalandırma ve demir parmaklıklar.

Bir diğerk önemli mesele, paslı borularla ilgili. Bununla ilgili yeniden bir ihaleye çıkıldığı, ihalenin yapıldığı ve bu konuda bir iyileşmenin sağlanacağı ifade edildi ve yine orada dile getirilmişti, personel eksikliği; haklı olarak tutuklu ve hükümlüler de personel eksikliğinden dolayı pek çok problem dile getirmişlerdi. Bu problemlerin de giderildiğini, 378 yeni personelin 17 Ocak tarihli ziyaretimizden sonra Sincan Kampüsüne getirildiği ifade edildi. Bunlar, tabii, güzel gelişmeler. “Evet ama yetmez.” diyoruz. Keşke cezaevlerinde hiçbir sorun olmasa, keşke cezaevleri hiç olmasa ama bu da hayatın olağan akışına ters bir durum. Ben tekrar teşekkür ediyorum.

Söz sizde.

Buyurun.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Değerli arkadaşlar, değerli bürokratlar; öncelikle hoş geldiniz.

Şimdi, geçen hafta usule ilişkin raporun elimize geç ulaşması sebebiyle bir hafta hep beraber erteledik, yeni arkadaşlarımız da katıldı. Daha verimli bir çalışma ortamı olacak, ondan eminiz.

Şimdi, genel anlamıyla bizimle beraber çalışan arkadaşların hazırladığı rapora dair sadece, tabii, durdukları yer itibarıyla dil eleştirim olabilir, gayet normal. Mesela hani demişler ya: “Çocuk cezaevinin iyileştirilmesi...” Ben şöyle söyledim mesela rapora yazsam: Çocuk cezaevi gerçekten kötü yani koşulları kötü, fiziki koşulları kötü, yaşam alanları falan kötü derdim. Onlar ister istemez “iyileştirilmeli” diye bir dil kullanmış.

Ben çocuktan başlamak istiyorum. Aslında cezaevi müdürümüzün ya da oradaki idari personelin bununla ilgili bir kusuru yok yani onlara dair bir şikâyet duymadık. Çocuklarla özel görüşmede de duymadık ama çocuk cezaevinin yapısı itibarıyla, bulunduğu konum itibarıyla çocuk cezaevi diğerlerinden daha kötü. Şöyle ki çocuklar zaten bireysel bakımlarını kendileri yapmak durumunda ama yapamıyor ister istemez. Birbirlerine tahakküm kurar, kurmaz; onları idare engeller, engellemez ama fiziki anlamıyla da hani güneş almaması, temizliğinin yapılamaması... Hani, biz askerlik yaptık, komutanlar geldiğinde derdik ki: “En güzel, tertemiz, pırıl pırıl, aman yerde çöp olmasın.”, çocukların da öyle bir hazırlığını gördük ama buna rağmen, bu hazırlığa rağmen o fiziki koşullar gerçekten kötüydü yani bence o cezaevinin yeri değiştirilmeli, yeni bir cezaevi yapılmalı ve orası kullanılmamalı çünkü orası ıslah olabilecek bir durumda değil fiziki anlamıyla. Gerçekten yenilenmeli orası ve güneş açısı dahi hesap edilerek yeni, çocuklara dair, cezaevinden de farklı bir yapıya sahip bir cezaevi yapılmalı. Mutlaka, bu, mesela, Adalet Bakanımızla paylaşılmalı diye düşünüyorum.

O, kardeş eklenmeli hususu, gayet -arkadaşlarımız da yazmış- çok net, onun sayısı, sınırı, vesairesi bir görüş belirlenerek Adalet Bakanlığına sunulabilir. Yani Sayın Vekilimizle geçen konuştuk, yaş sınırı vesaire denildi. Yaş sınırı olmaksızın belki kardeş sayısı belki sıraya konularak kalabalık kardeş varsa, böyle bir sistematik –hani sıraya da konulabilir ama- mutlaka böyle bir kardeş görüşü sağlanmalı.

Şimdi, sınıfların koğuş olduğu, hükümlülerin eğitim ve spor salonlarının koğuşa çevrildiği hususu var sayıdan kaynaklı. Hani, bunlar nasıl giderilebilir? Çünkü mesela hükümlülerin eğitim ve spor alanına aslında diğerlerine koğuş yaparak eğitim ve spor haklarını da elinden almış oluyoruz. Bu mutlaka engellenmeli.

Onun dışında, kitap sınırlamaları var. Bazı cezaevlerinde üç haftada 5 kitap denildi. Mesela bu kitap sınırlamasının makul bir anlamı var mıdır? Bize izah edebilecek bir arkadaş var mıdır? Neden sınırlanır? Zaten neredeyse bütün vaktini kitap okumakla geçiren bazı hükümlü ve tutuklulara bu sınırlama çok az, sayı da çok az ve sınırlamanın gerçekten mantıklı bir açıklaması var mı? Var ise bu genişletilebilir mi? Sayın bürokrat arkadaşların önerisi varsa bunlar değerlendirilebilir.

Personel yetersizliği, güvenlik sınıfına alınma talepleri personelin, mesela bununla ilgili bir araştırma yapıp personel yetersizliği kısmen giderilmiş olabilir ama personelin de güvenlik sınıfına alınma talepleri vardı. Bence bu kıymetli ve değerli. Bu da değerlendirilmeli. Suya vesaireye yeniden girmiyorum.

Kadın cezaevindeki ısınma, yemek, özellikle yemek ve soğukluk problemleri, hadi yaz geldi ama işte kış geldiğinde yeniden olacak, yemeklerden çocuklar da şikâyetçi olmuştu, kadınlar da şikâyetçi olmuştu. Çocuklar hatta şunu söylemişti, demişti ki: “Bugün et çıktı, siz geleceksiniz diye vermişler.” Buna daha hassas davranılmalı, buna dair bütçe ayrılmalı. Çocukların, özellikle çocukların durumu daha da iyiye evrilmeli çünkü suça sürüklenen çocuklar özellikle onlar, daha hassas davranılması gerekiyor.

Şimdi, bir Tunceli Belediye Başkanımız dedi ki: “Eldivenle kitap okuyorum. Hani çeviremiyorum sayfayı.” falan. Isınma ciddi bir problem. Isınmaya dair herhangi bir şey yapıldı mı? O da önemli.

Şimdilik benim söyleyeceklerim bunlar ama genel anlamıyla raporu hazırlayan arkadaşlara gerçekten teşekkür ederim.

Bizim tespitlerimizi, oradaki bireysel tespitlerimizi onlar da tespit etmişler. Sadece dil anlamıyla, durdukları yer üzerinden dili kullanmışlar. Onlara hak veriyorum, ona diyecek bir şeyim yok. Şimdilik benim söyleyeceklerim bu kadar.

BAŞKAN – Ali Haydar Vekilime teşekkür ediyorum.

Buyurun.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Şimdi, ben, on ay oldu İnsan Hakları Komisyonu kurulu ve yeterli bir çalışma yapıldığına inanmıyorum. 67 cezaevi ziyareti talebi yaptım sadece ben, maalesef on ay içinde 1 cezaevi ziyareti yapılabildi. Bu çok düşük bir sayı. On ayda alt komisyon ne yaptı? 67, sadece benden gelen, başka arkadaşlardan da vardır. Neden 1 cezaevi ziyaretinin yapıldı, niye bu kadar az bir sayı, bunu cevaplamak gerekir.

Cezaevleri neden önemli? Çünkü Sayın Genel Müdür Yardımcımız da burada, sanırım bize en son kasım ayında vermişlerdi cezaevinde kalan insan rakamlarını, 248 bin civarı denmişti sanırım. Son sayıları biz soru önergesiyle sorduk, hâlen cevap verilmedi. Kapasite üstü 60-70 bin kişi olduğunu düşünüyorum ve her gün cezaevlerinden skandal haberler alıyoruz.

Mesela geçtiğimiz günlerde bu kadar yoğunluk, tek kişilik hücrelerde insanları tutma sonucunda sağlık hakkı ihlalleri sonucu Çorum Cezaevinden vahim bir haber aldık. Muzaffer Özcengiz tek kişilik hücrelerde tutuluyordu. Uzun süre, on dört ay boyunca tek kişilik hücrelerde tutuluyordu ve bu kişi 58 yaşında, emekli bir din dersi öğretmeniydi; guatr hastası, tansiyon hastası, prostat hastası ve psikiyatri hastası çünkü on dört aydır hücredeydi. Bu kişi göğüs ağrıları nedeniyle götürüldüğü hastanede yapılan tetkiklerinde -oldukça kötüydü tetkikleri, ben doktorum, biliyorum- tetkiklere baktım, buna rağmen hücreye tekrar geri gönderildi. Genel yoğun bakıma yatması gereken bir hastaydı o aslında, bir doktor olarak ben öyle yapardım. Öyle bir hastayı kesinlikle geri göndermezdim. Adam tekrar hücreye geri gönderildi ve on beş gün sonra vefat etti. Hücrede çırpınarak can verdi. Saatler sonra cenazesi hücrede bulundu, ölüsü hastaneye götürüldü ve bu konuda Adalet Bakanlığı Ceza Tevkif İşleri Genel Müdürlüğü hiçbir açıklama yapmıyor.

Biz soru önergesi de verdik, basın toplantısında da defalardır soruyoruz, bu ülkenin insanının canı bu kadar ucuz olmamalı, en azından bir açıklama yapılmalı diye bekledik ama sormamıza da rağmen hiçbir açıklama yapılmadı. Başka bir ülkede olsa Adalet Bakanının istifa etmesi gereken bir hadisedir çünkü bırakın hastaneye, genel yoğun bakıma yatırılması gereken bir hasta çok kötü şartlarda, içeride böceklerin, örümceklerin dolaştığı bir tek kişilik hücreye geri gönderilmiş ve ilaçlarını da kullanamadan vefat etmiştir. Bir doktor olarak biliyorum, bütün sağlık raporlarını tetkik ettim, bu hastanın ölmemesi

mümkün değildi zaten. Bu hasta ölecekti, besbelli, çünkü o kadar büyük ihmaller yaşamış ki inanılmaz ve şu ana kadar Cezaevi Alt Komisyonu da bu konuda hiçbir açıklama yapmamış. Çok trajik bir hadise ama bu yaşanan tek trajik hadise değil.

Bundan bir yıl önce de Tarsus Cezaevinde... Genel Kurulda da gündem etmiştim, soru önergeleri de vermiştim, Adalet Bakanlığı bu konuda da bir yıldır bize cevap vermiyor. İnanılmaz bir şekilde tel tel dökülen bir Adalet Bakanlığı ve Ceza Tevkifevleri Genel Müdürlüğü görüyorum. Bir yıldır, ölen bir insan hakkında tek bir açıklama yapılmıyor, hiçbir tetkik yapılmıyor, ciddi bir tetkik ve açıklama yapılmıyor. Bir yıl önce Tarsus Cezaevinde de “sistemik lupus eritematozus” isimli bir ciddi hastalığa sahip “Halime Gülsu” isimli bir genç hanım tedavi eksikliği sonucunda göz göre göre ölmüştü çünkü ilaçları verilmemişti cezaevinde. Bunların hepsi ayrıntılı, benim tespitim altındadır ve bunun sonucunda biz bu soruyu sorduk. Aradan tam da –trajiktir- bir bir yıl geçti, iki tutukluda da çok ortak bir nokta var. Bir yıl önce de Halime Gülsu vefatından dört gün önce bir mektup yazmış ve bu mektubu Genel Kurulda da okudum, kayıtlardan görebilirsiniz, tüm ihlalleri ayrıntılı bir şekilde, dramatik bir şekilde anlatmış, kendisine yapılan tüm sağlık hakkı ihlallerini dramatik bir şekilde anlatmış. Ölümünden dört gün önce yazıyor ve feryat ediyor “Ben ölüyorum ve sağlık hakkı bana verilmiyor.” diye ve dört gün sonra tabii ki vefat ediyor. Muzaffer Özcengiz -Çorum Cezaevindeki kişi- de yine ölümünden dört gün önce, kendisine günlerce yapılan bu sağlık hakkı ihlallerinden sonra avukatının önerisiyle bir dilekçe yazıyor. Bu kayıtlarda da var, cezaevi kayıtlarında da; bana da ulaştı bu mektup. Bu da inanılmaz bir mektup. Bir yıl önceki vakanın tekrarı açısından çok önemli. Bakın, bir yıl önce bir trajik vaka olmuş, büyük ihlaller sonucu bir kişi ölmüş ve ölümünden dört gün önce feryat eden bir mektup yazmış. Buna rağmen hiçbir açıklama bir yıldır yapılmıyor ve şu anda yine nisan ayında -aradan tam bir yıl geçmiş, Halime Gülsu 27 Nisanda vefat etmişti- 26 Nisan 2019’da da Muzaffer Özcengiz vefat etti ve o da aynı, ölümünden dört gün önce çok vahim, trajik bir mektup yazmış. Okusanız gözyaşlarınızı tutamazsınız çünkü o insan mektubunda diyor ki: “Benim hayat hakkım ihlal ediliyor, ölüme gidiyorum. Bunun vicdani ve hukuki sorumluluğuna katlanabilecek misiniz ey Genel Müdürlük, ey ilgili tüm birimler?” Bu satırlar karşısında şok olmamak, tüylerin diken diken olmaması mümkün değil. Âdeta öte dünyadan tüm dünyaya, bu topluma gönderilmiş çok ağır bir ihtar bu ve bu konuda hiçbir açıklama yok. Bunun gibi, Ordu Cezaevinde ölen Nesrin Gençosman’la ilgili -sağlık hakkı ihlali sonucu ölmüştü- hiçbir gelişme yok. Mesela Mehmet Yamaç, Bünyan Cezaevinde, takip ediyorum, bir PKK mahkûmu; doktora gitmiş Kayseri Hastanesine, doktor onu muayene ettikten sonra demiş ki: “Sende safra kesesi problemi var, ameliyat etmem lazım seni -şöyle imalı bir cümle kullanmış- ameliyat ederim seni ama sonrasını bilmem ne olursun, nasıl yaşarsın.” Bunun gibi ilginç, imalı cümleler kullanmış. Hasta da “Ben bir daha böyle bir hastaneye gitmem.” demiş. Kasım ayından beri takip ediyorum. O hastaneyi reddetti, gitmedi; tıp fakültesine gitti ocak ayında. Ocak ayında gitmiş, tıp fakültesi ona gün verecek; mayısa geldik, hâlâ ameliyat günü verilecek. Adam her gün safra kesesi sancılılarıyla kıvranıyor. Kasım ayından beri devam eden böyle bir vakada gelinen son nokta bu. Bu insan doktordan da cezaevi yöneticilerinden de herkesten umudunu kesmiş bir şekilde bekliyor. Bununla ilgili soru önergesi de verdim, onlarca soru önergesi verdim; hiçbirine cevap verilmek istenmiyor.

Daha bunlarla ilgili anlatacağım çok şeyler var ama Sincan Cezaevi ziyaretine gelmek isterim.

Sincan Cezaevi ziyareti de maalesef on ay sonra yapılan bir cezaevi ziyaretiydi ve istenilen düzeyde yapılamadı maalesef. Örnek olarak gezmemiz gereken tüm önemli birimleri gezemedik. Bazı engellemelerle karşılaştığımızı düşünüyorum. Sorunların çok olduğu siyasi bölümlere olan ziyaretlerimizde engellemeler olduğunu düşünüyorum ve maalesef koğuşlarda tartışma yaşandı, bu da bizim açımızdan, Alt Komisyon açısından üzüntü verici bir durumdu. Komisyon Başkanlığının yıllardır koğuşlarda yirmi dört saat kapalı, hürriyeti kısıtlanmış bir ortamda yaşayan insanları dinlemesi gerekiyordu. Katılmasa bile tartışma yapmadan dinlemesi gerekiyordu ama Başkanlığın bu noktada bir

tartışma yarattığı ve bağımsız olması gereken bir komisyon hakkındaki mahkûmlardaki intibanın yok edildiğini gördük maalesef. Bunlar yaşanmamalıydı çünkü içerideki insanlar her farklı siyasi görüşten olabilir, görüşlerine katılmayabiliriz ama orada üç beş dakika, katılmasak da bu insanları dinlemeliydik diye düşünüyorum. Talep ettiğimiz hâlde birçok koğuşa ziyaret gerçekleştirilmedi, siyasi koğuşlarda bilhassa önemli bir defans yaşandı. Bana müracaat eden bir doktor vardı, tek kişilik hücrelerde kalan bir kişi. Tıp kitaplarının kendisine verilmediğinden şikâyet eden iletilerde bulunmuştu. Çok basit bir durumdu, ziyaret edip sorulabilirdi. Ziyaret ettirilmedi maalesef. Yine tek kişilik hücrede kalan bir gazeteci tutukluyu ziyaret etmek istedik, oraya da bir defans getirildi ve ziyaret edip dinleyemedik.

Maalesef çocuk koğuşlarında gördüğümüz görüntü çok üzücüydü. Çocuklar buz gibi koğuşlarda, cam kenarlarından püfür püfür esen rüzgârlarla dolu olan odalarda kalıyorlardı ve âdeta Orta Çağ şartlarını andıran odalar gördük. Bilmiyorum, inşallah düzeltme yapılmıştır. Badana aylardır yapılmamış, duvarlar oldukça kirliydi. O çocukların orada iyi rehabilite edildiğini ben düşünmüyorum çünkü oldukça sorunlu aile faciaları yaşamış kesimlerden gelen çocuklardı. Bu çocukların, hani kendisini bile ifade edemeyen çocukların orada sadece cezalandırma amaçlı tutulduğunu, ıslahı anlamında çok ciddi adımlar atılmadığını düşünüyorum.

Bize cezaevinin hani nispeten rahat olan yerleri gezdirildi diye düşünüyorum. Koğuşların kat kat kalabalık olduğu yerler vardı ve o koğuşlara gidemedik. Siyasi koğuşlardan kadın koğuşlarının olduğu bölümlerde oldukça sıkıntılı tutuklu sayısı olduğunu biliyorum, duyuyorum. Buraları da maalesef gezemedik, eksik bir gezi oldu.

Nakiller konusu bize çok geliyor. Cezaevlerinde her taraf dolmuş, taşmış durumda. İnsanlar günlerce seyahat ederek belki bir ilden başka bir ildeki yakınının cezaevine gidiyor ve bu seyahatler şu anda Türkiye’de cumhuriyet tarihinin en sıkıntılı dönemini oluşturuyor çünkü bu seyahatler sırasında yorgun, uykusuz bir şekilde bir cezaevinden başka bir cezaevine gitmek isteyen insanlar yollarda trafik kazaları geçiriyor ve belki son yılların bu nedenle yollarda trafik kazası sonucu yaralama ve ölümle sonuçlanan olayların en çok olduğu bir dönemi yaşıyoruz. Ben bunları yakından takip ediyorum, birçok ölüm vakası gördük. Nakiller âdeta tıkanmış, iptal olmuş durumda. Cezaevi yetkilileriyle de genel müdürlüklerle de konuşuyorum, hiçbir isteğimiz yerine getirilmedi. Bana ulaşan vatandaşlar yüzde 90 oranında hiçbir isteklerinin yerine getirilmediğini söylüyor. Düşünün, bir annesiniz, 2-3 çocuğunuzla sabaha karşı yola çıkıyorsunuz, saatlerce yolculuk yapıyorsunuz, on beş on altı saat yolculuk yapıyorsunuz, yetişmek zorundasınız ziyaret saatine; yorgun, uykusuz hız yapıyorsunuz. Geçtiğimiz günlerde, bir on gün önce, uzak bir ilden gelen kişi Ankara’daki Sincan Cezaevi ziyaretine tam yetişirken Ankara içinde bir trafik kazası yaşadı. Anne vefat etti, oğlu kurtuldu. En son yaşanan vaka bu. Bunun gibi onlarca vaka oldu. Bu, nakillerin tamamen tıkanmış olmasının getirdiği bir sıkıntı. Bir an önce buna bir çözüm bulunmalı. İnsanlar perperişan yollarda, gece yarısı yollara çıkıyor ve çok büyük sıkıntılar yaşayarak yollarda gidiyorlar ve kazalar bundan yaşanıyor. Bunlar kaza değil yani devletin önlem almaması sonucu ortaya çıkan ölümler diye düşünüyorum.

Yine cezaevlerinde kadınlar, bebekler, çocuklar çok yoğun bir şekilde var. Kasım sayıları bize 743 bebek, çocuk sayısı vermişti. Aradan altı yedi ay geçti, çok arttığını düşünüyorum, 800’e yaklaştığını düşünüyorum bu sayının. Bir açıklama bekliyoruz. Herkes soruyor bu konuyu ama Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü altı yedi ay oldu hiçbir açıklama yapmıyor. Ben hızla bunun arttığını düşünüyorum. Hele ki bebeklerin, çocukların durumu çok ağır. Her gün bana bununla ilgili birçok dram geliyor. Bebeklere, çocuklara göre yerler değil cezaevleri; kesinlikle onların ruhsal, psikolojik, fizyolojik gelişimlerine uygun değil ve onlarda kalıcı psikolojik travmalar oluşuyor. Bir kısmı cezaevinde anneleriyle kalmak zorunda, bir kısmı da -çok daha büyük, binlercesi de- anne ve babasız, anneanne

veya babaannelerinin yanında kalmak zorunda ve oralarda yaşlı ve hasta annene ve babaanneler bu çocuklara bakmakta çok yetersiz kalıyorlar. Bu konuda bir açıklama yapılması gerekiyor, bir düzenleme yapılması gerekiyor.

Hasta tutuklular, yine biraz evvel bahsettiğim örnekler ve daha onlarca hasta tutuklu örnekleri var. Mesela 2 eli olmayan bir -Genel Kurulda da geçen gün söyledim- adama koğuştaki arkadaşları yardımcı oluyor -İhsan Aktaş'tı sanırım ismi- ancak hayatını sürdürüyor çünkü 2 eli yok adamın. Bu adamı alıp tek kişilik hücreye koymuşlar, aylardır tek kişilik hücrede perperişan yaşıyor. Bu adam çamaşırını nasıl yıkasın, yemeğini nasıl yesin? Yani insanların yardımıyla hayatını sürdürebilen bir insan ama onlarca itiraza rağmen tek kişilik hücreye konulmuş. Onlarca itirazdan sonra da yanına âdeti trajikomik bir şekilde “Hadi senin itirazına karşılık veriyoruz, yanına 2 ayağı olmayan birisini verelim.” Yani 2 eli olmayanı 2 ayağı olmayanla tamamlama gibi absürt bir mantık var sanırım burada. Böyle bir mantıkla yaklaşmış. Hepsinin isimleri var, verebilirim. Bunlara mutlaka bir çözüm getirilmeli.

Anne-baba tutukluluklar yine çok büyük bir trajedi oluşturuyor. Biz bunu Adalet Bakanlığında da gündeme getirdik. Anne-baba tutukluluklarla çocuklar cezalandırılıyor. Binlerce çocuk şu anda psikolojileri bozuk bir şekilde evlerde annelerinin, babaannelerinin yanındalar veyahut da yurttardalar. Burada mutlaka yasal bir düzenleme gerekiyor. Siyasi görüşüne, şuna buna bakmadan, bence anne-baba tutukluluklarda en azından anneye elektronik kelepçeyle ev hapsi verilebilir, bir çözüm bulunabilir. Böyle olmaz yani bu çünkü toplumu, aileyi, nesli mahveden bir husus. Aile dramlarını yakından takip ediyorum, çok çok vahim durumlar var. Mutlak surette bu konuda bir çözüm getirilmeli. Anne-baba tutuklu binlerce çocuk var bu toplumda ve her geçen gün de artıyor. Cezaevleri tika basa dolmuş durumda ve bir çözüm yok.

Bir an önce hamile tutuklular konusunda da bir açıklama yapılmasını bekliyoruz. Hatice Şahnaz cezaevinde. Geçtiğimiz gün eşi ve annesiyle de görüştüm. Üç haftalık hamileyken cezaevine girmiş ve iki üç gün var doğumuna. Karnı burnunda bir hamile, tüm hamileliğini cezaevinde geçirmiş. Perperişan bir aile, fakir, mazlum, gariban insanlar bunlar ve büyük bir perişanlık çekiyorlar. Bu insanların hukuken orada olmaması lazım, hamile tutukluların orada olmaması lazım. 5275 sayılı Yasa'nın (16/4) maddesine göre hamile ve altı aya kadar emzikli olan annelerin cezaevinde bulunmalarının ertelenmesi gerekiyor ancak bu insanlar umursanmadan cezaevlerinde tutulmaya devam ediliyor. Cezaevlerinde doğum sancıları yaşıyor, erkek gardiyanlar eşliğinde, o sancıları çekerken hastaneye götürülüyorlar. Doğumu gerçekleştikten sonraki birçok vakada kelepçesi çıkarılmadan doğum yaptırılabilir. Bu vakalar da bize ulaştı. Doğum sancıları günlerce “travay” dediğimiz doğum yakını odasında yatağa kelepçeli olarak çekiriliyor ve ardından, doğum olduktan iki üç saat sonra jandarma ve infaz koruma memurları “Yeterli personelimiz yok kardeşim, biz sizi burada fazla tutamayız.” Diye, o gece orada kalması gereken hamile tutukluları direkt cezaevine götürüyorlar. Yasemin Baltacı mesela Tarsus Cezaevinde -bire bir hepsinin ismen de örneğini veririm- doğumundan iki üç saat sonra Tarsus Cezaevine geri götürülmüştü. Hatice Şahnaz şu anda bugün yarın doğumu olacak bir kişi, ne olacağı belli değil, şu anda akıbeti belli değil, cezaevinde mi doğuracak, hastaneye yetiştirilecek mi belli değil. Kansızlık çeken, oldukça sıkıntılı bir hamilelik dönemi yaşamış bir insan ve maalesef bu konuda da bir ilerleme yok. Hamile tutukluluklar tüm hızıyla devam ediyor. Biz önceki açıklamada 35 hamile tutuklu ve 37 de emzikli anne olduğunu duymuştuk ama yeni açıklamalar yok. Yeni açıklamalar için biz Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünden bir açıklama bekliyoruz.

Hasta tutuklularla ilgili sıkıntılar çok. Bakın, Taner Yiğit emekli bir başkomiserdi. Adama kanser teşhisi konuldu “Ameliyat olman gerekir.” denildi. Bakın kayıtlara, Genel Müdürlük bulur bunun kaydını. Takip ettik, tam beş ay sonra ameliyat oldu fakat ameliyat masasına yatırıldığında -nazofarenks kanseri idi sanırım, bir doktor olarak ben de iyi biliyorum ki nazofarenks kanserinde metastaz hızlıdır- ilk günden çok farklı, ilerlemiş bir kanser tablosu vardı ve başarılı bir ameliyat olamadı bu kişi.

Yine başka vakalarda Adli Tıp Kurumunun “Tahliye edilmesi gerekir.” dediği insanlar var ve hâlen bu insanlar tahliye edilmiyor. İsmen de verebileceğim kişiler bunlar. Bakın, raporuna bakıyorsanız, açık bir şekilde “Tahliye edilmesi gerekir.” diyor ama tahliye edilmiyor. Şerif Ağu uzun süredir takip ettiğim bir hasta. Önceki toplantıda da söylemiştim Sayın Genel Müdür buraya geldiğinde. Karaciğer nakli olan bir hastaydı ve nakil olması gereken ağır bir hastaydı. Günde onlarca ilaç kullanan ağır bir hasta ve tahliye edilmiyordu Adli Tıp Kurumunun raporlarına rağmen ve bu şartlar altında cezaevinde bu çok ağır ameliyata girdi. Saatler sürdü ameliyat. Kırk yedi gün sonra genel yoğun bakımdan çıktı Şerif Ağu. Tahliye edilmesi gerekiyordu, Adli Tıp Kurumu raporu da vardı, her şey tahliye edilmesi ve evine gönderilmesi yönündeydi ama tekrar cezaevine gönderildi Şerif Ağu. Raporları bende, hepsini de sunabilirim. Bunlar inanılmaz olaylar, kabul edilecek şeyler değil, hiçbir şekilde, insani bir şekilde açıklanabilecek durumlar değil ama yaşanıyor. Her bir vakayı tek tek de size ayrıntılı bir şekilde de anlatabilirim. Maalesef Türkiye cezaevleri Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en kötü günlerini yaşıyor. Bunu da tüm yetkililerin yüzüne söyleyeyim çünkü tüm örnekleriyle ben bunları açıkça anlatırım, iddia ederim ve açıklama beklerim. Ben, hanı, sonuçta bir milletvekili olarak boşuna burada değilim. Ben millet adına burada yetkililerden, bürokratlardan bir şeyler sorma makamındayım ama düşünün, sorduğumuz soruya bir yıldır cevap alamamışız ve aynı vaka tekrar cereyan ediyor. Bu insanlığa bir ihtar, başka bir şey değildir. Bırakın başka şeyi, insanlığa bir ihtardır. Aynı şekilde, bakın, aradan bir yıl geçmiş, bir kişi ölümünden dört gün önce mektup yazıp çok büyük feryatlarda bulunmuş ve bir önlem alınmamış, bir yıl sonra aynı vaka bir başka cezaevinde yaşanmış. Hepimiz bir gün cezaevine düşebiliriz. Yani cezaevindeki insanlar, ne bileyim, katledilmesi, böcek gibi ezilmesi gereken mahlûkatlar değildir, onlar da cezalarını çekerler, çıkarlar. Ben onların cezasıyla ilgili bir pozisyonda değilim ama onlara uygulanan insan hakları ihlallerinin durumuyla ilgiliyim. Yıllardır bu işi yapıyorum. Ben milletvekili olduğum için insan hakları alanında çalışmıyorum. Zaten yıllardır sivil toplumda insan hakları alanında çalıştım, bu konuları hep birebir sahada çalışmış bir insanım ve gördüğüm tablo son yılların en kötü tablosu maalesef ve bir şey de yapılmıyor. Biz bu konularda Genel Müdürlüğün en kısa sürede bir açıklama yapması gerektiğini söylüyoruz. Hamile tutukluluklar, hasta tutukluluklar, anne baba tutukluluklar bu toplumun çok büyük bir yarasıdır. Çok ağır bir bumerang olarak bu topluma geri dönecektir, bunu biliyorum. Dün Diyarbakır zindanlarında yaşanan hadiseler bu topluma çok acı bir cevap olarak dönmüştür. Bugün de bu yaşananlar maalesef yarın öbür gün bu toplumdaki neslin mahvolması olarak, çok büyük bir bumerang olarak dönecektir. Tarih bunu kaydetsin. Ben burada bugün bunu söylüyorum Cezaevi Alt Komisyonunda, yarın öbür günkü yıllarda bu söylediklerimizin maalesef gerçek olduğunu da tüm toplum görecek. Benden hatırlatması değerli arkadaşlar. Bir şey yapılmıyor ama ben hatırlatmaya devam ediyorum. Her şekilde yüzlerce soru önergesi verdik bu konularla ilgili. İnsan Hakları Komisyonu sanırım bunlardan biraz da rahatsız oluyor bizim verdiğimiz yoğun önergelerden. Ben çok rahatsız etmem kendilerini, etmek istemem belki ama sorunlar çok fazla ve yetişemiyoruz ve bize gelen talepler de çok fazla. Hemen her kesimden geliyor ve ben bunu standart bir şekilde, elimden geldiği kadarıyla, basın toplantılarıyla da gündeme getiriyorum. Ancak oralardan da seslendiğimizde ne Adalet Bakanlığından ne seslendiğimiz Cumhurbaşkanlığı makamından cevap alamıyoruz.

Söz verdim, bitirirken belki direkt bu Komisyonun konusu değil ama çok vahim bir konuya da değinerek bitirmek istiyorum. Türkiye’de son üç buçuk ayda, şubat ayında altı kişi kaçırıldı. Ankara’da, İstanbul’da, Edirne’de, Antalya’da bu kişiler kaçırıldı ve yetkililer bu kişiler hakkında hiçbir araştırma yapmıyor. İnsan Hakları Komisyonu kurulurken Sezgin Tanrıkulu arkadaşımızı önermişti, çok güzel bir öneriydi, “Zorla kaçırılmalar ve kaybedilmeler alt komisyonu kuralım çünkü maalesef ülkemizde hâlen cumartesi anneleri gösteri yapıyor ve devlet bir cevap vermiyor.” demişti. Bu öneri kabul edilmemişti İnsan Hakları Komisyonu Başkanlığı tarafından ve ardından şubat ayında altı kişi Türkiye’de kaçırıldı, göz göre göre kaçırıldı. Kendisini polis olarak, devlet yetkilisi olarak tanıtan kişilerce kaçırıldı ve bu

kaçırılan altı kişi farklı illerdeydi ama bir dosyada isimleri geçiyordu her nedense ve üç buçuk aydır hiç bir MOBESE kamerası incelemesi hakkında açıklama yapılmıyor, hiçbir araştırma yapılmıyor, ailelerin her biri hakkında ayrıca soru önergesi verdim. Bunlara da tek bir cevap verilmiyor. İçişleri Bakanı, Cumhurbaşkanlığı makamı tek bir açıklama yapmıyor. Altı kişi öldü mü, kaçırıldı mı, işkence mi ediliyor, nerede, ne olmuş bunlara, hiçbir açıklama yapılmıyor. Aileler yurt içinde başvurmadık yer bırakmadı, İnsan Hakları Komisyonuna da başvurdu biliyorsunuz ve ülkede hiçbir komisyondan cevap alamadı, bunun üzerine aileler Birleşmiş Milletlere gitti, AİHM'e gittiler, oralardan cevaplar geldi. AİHM Türkiye'ye dedi ki: "İnsan hakları alanındaki bu vahim durum nedir? Bunun hakkında bize cevap verin. Hiçbir araştırma yapmamışsınız." dedi. Bakın, AİHM iki kişi için Türkiye'ye sorular sordu, yakından takip ediyorum. Türkiye'ye yönelik bu ağır sitem dolu sorular için Türkiye Cumhuriyeti yetkilileri tek bir açıklama yapmış değil şu anda. Birleşmiş Milletler zorla kaçırılmaya karşı sözleşmeyi de imzalamış bir ülke değiliz maalesef. Cumartesi anneleri de o yüzden işte yıllardır bu gösterileri yapıyor ve tek bir açıklama yapılmıyor ama yeni kaçırılma hadiseleri yaşanıyor. Hangi kesimden, hangi siyasi görüşten, hangi etnisiteden olursa olsun bir hukuk devletinde insanların zorla kaçırılması, bir yerlerde sorgulandığı söylentileri ve yüz elli gün sonra bir tarlaya veyahut da emniyet müdürlüğünün önüne atılması kabul edilecek hadiseler değil. Böyle hadiseler var. Maalesef kaçırıldıktan yüz sekiz gün sonra, çok ağır işkenceler sonrasında Ankara Emniyet Müdürlüğünün önüne bırakıldığını söyleyen bir kişinin mektubunu aldım. Şu anda Kandıra Cezaevi'nde. Orada ziyaret edip bu kişiyle konuşabiliriz. Zabit Kişi isimli bir kişi. Kaçırıldığını, çok izbe bir yerde, Ankara'da, 3 metre karelik mi, 5 metre karelik mi, çok korkunç bir yerde yüz sekiz gün boyunca tutulduğunu, ağır bir şekilde sorgulandığını, bu süreç boyunca 30 kilo kaybettiğini ve bu günler boyunca "Ya Rabbi ölüm nerede? Bana ölümü gönder, ölmek istiyorum." diye dua ettiğini çünkü çok ağır bir şekilde ağızdan ve makattan kanamalar yaşadığını ve ardından Ankara Emniyet Müdürlüğünün önüne atıldığını, Ankara Emniyet Müdürlüğü yetkililerinin kendisini bahçeden aldığını ve gözaltına aldıktan sonra mahkemeye çıkarıldığını ifade ediyordu mektubunda. Mahkemede, çok ilginçtir, tüm tutuklular, gözaltına alınanlar, mahkemede, biliyorsunuz, "Beni tutuklama hâkim bey." derler. Bu kişi "Ey hakim, beni tutukla ne olur? Beni esrarengiz kişiler kaçırdı ve işkence yaptı, ne olur beni tutukla hâkim bey." demiş ve tutuklanarak Kandıra Cezaevine gönderilmiş. Bütün bunlardan İnsan Hakları Komisyonunun habersiz olması mümkün mü arkadaşlar? Türkiye'de bunlar yaşanıyor ve İnsan Hakları Komisyonu bu konuda hiçbir şey yapmıyor, hiçbir açıklama yapmıyor. Bu denli ağır insan hakları ihlallerinin yaşandığı bir ülkedeyiz. Arjantin'de de, Sri Lanka'da da bu tür ağır insan hakları ihlalleri ve kaçırımlar devlet eliyle yıllar önce yapıldı ve Birleşmiş Milletler bunları önlemek için bir sözleşme çıkardı ortaya. Türkiye, evet, imzalamadı bu sözleşmeyi ama maalesef ülkede bu tür hadiseler devam ediyor, tek kişilik hücrelerde insanlar aylardır kalıyor ve tek kişilik hücrelerde biz soruyoruz Ceza Tevkif İşleri Genel Müdürlüğüne "Kaç kişi kalıyor?" Bize deniliyor ki: "Oranın adı tek kişilik hücre değil, tek kişilik oda." deniliyor ama insanlar yirmi dört saat küçük bir alanda bir saat havalandırmaya çıkma hakkıyla -ve bazen de ona bile çıkamıyorlar- aylardır tutuluyorlar. Düşünün kendinizi, yirmi dört saat, aylarca, yıllarca, otuz ay, yirmi dört saat bir hücrede tutulduğunuz, güneş ışığını doğru dürüst göremediğinizi; orada aklınızı yememeniz mümkün mü, çıldırmamanız mümkün mü? Bu kişiler kaç kişidir? Bu konuda tek bir açıklama bile yok, Ceza Tevkifleri Müdürlüğü bu konuda resmî bir açıklama bile yapmıyor, bırakın bu konunun yanlışlığı, Anayasa'ya, hukuka aykırılığı konusunu tartışmayı, kaç kişi bu hücrelerde var, onu bile konuşmuyoruz. Bu tamamen Anayasa'ya aykırı bir durumdur. Ceza Tevkifleri Genel Müdürlüğünü de uyarıyorum. Bakanlığın sözüne bakarak bu uygulamayı yapmasınlar, yarın öbür gün yargılanırlar çünkü ülkeye yarın öbür gün hukuk gelecek bir gün mutlaka. İnsanları aylarca tek kişilik hücrelerde tutmak kabul edilecek bir davranış değil, hiçbir siyasetle bağdaşacak bir tavır değil, hiçbir şekilde insaniyetle bağdaşacak bir tavır değil ve maalesef bu uygulama yapılıyor. Adına tek kişilik hücre değil,

tek kişilik oda deniliyor ama bu kabul edilecek bir şey değil. 5275'te yerinin olduğunu düşünmüyorum ama hâlen dayatılıyor. Bütün bunlar hakkında bir an önce resmî bir açıklamanın yapılması gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Milletvekilimize teşekkür ediyoruz. Arkadaşlarımız ilgili notların hepsini aldılar, sağ olun.

Şimdi tekrar Ebrü Hanım'a sözü veriyorum.

Buyurun.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Ben kısaca biraz Sincan raporu üzerine değineceğim de onun dışında cezaevlerini ayrıca değerlendiririz, özellikle açlık grevlerine dair buranın konuşması ve bir söz ve tutum belirlemesi gerekiyor. En azından yaşanan hak ihlallerinin giderilmesi konusunda. Onu ayrıca konuşacağım.

Şimdi Sincan Cezaevi sanırım Komisyonun yaptığı tek ziyaret, ilk ve tek ziyaretimiz ve bu aslında Komisyonun kendi içerisinde işlemediğinin, çok da çalışmadığın şeyi. Bu kadar sıkıntının ve sorunun olduğu bir yerde bir tek cezaevi ziyareti çok yeterli değil. Ya, Sincan Çocuk Cezaevini ziyaret ederken ben de aslında Ali Haydar Bey'e katılıyorum, fiziki yapı olarak çocukların kalabileceği bir mekân değil. Cezaevinin kendisi çok karanlık, gün ışığından yararlanma olanağı çok diplerdeydi; odalarda ısınma sorunu, çok ciddi rutubet ve nem çok ciddi tespit ettiğimiz şeylerdeydi. Yani bizim somut, Komisyon olarak gözlemlediğimiz şeylerdi. O yüzden bir şekilde oranın değişmesi ve çocuklardan çok yoğun, şöyle bir talep vardı: “Biz ailelerimize uzak yerlerde kalıyoruz.” Belki bunu giderecek başka yöntemler bulmak gerekiyor.

Öte taraftan, kadın cezaevine gittiğimizde ise, hani, kadınlarla ilgili bizi aslında biraz daha seçilmiş bazı özel odalara götürdüler. Kendimizin talep ettiği bir iki odaya gittiğimizde ise durumun çok da iç açıcı olmadığını gözlemledik. Özellikle bazı odalarda yan yana dizilmiş ranzalar, kapasitenin üzerinde, yan yana, dip dibe yerleştirilmiş ranzaları gözlemledik kadın cezaevinde. Yine ısrarla, paslı su ve şeye ilişkin cezaevi idaresi ilk girişte çok iyi bir sunum yapmış olmasına rağmen koğuşlarda aslında bunun böyle olmadığını, sıcak su ve içme suyunun dahi ciddi sıkıntı olduğunu kendimiz de gözlemledik ve yine hasta mahpusların özellikle tedavileri konusunda, hastaneye gidiş gelişlerde, ilaçların karşılanmasında ciddi sıkıntılar vardı, bu konuda ziyaretini yaptığımız odada Reyhan Kavak bunu çok açık bir şekilde, detaylı bir şekilde yaşadıklarını komisyon üyeleriyle, özellikle Hüseyin Bey'le paylaşmıştı çok detaylı bir şekilde. Bunların giderilmesi konusunda neler yapılacağını... Biraz hani bunlara çözüm bulunmalı.

Öte taraftan, biz İdris Bey'in bulunduğu odayı ziyaret etmiştik, orada da ısınma ve şey yönünde sorun vardı ama ben daha özel bir şeyi ifade etmek istiyorum, sonrasında İdris Bey'in avukatı üzerinden bize şöyle bir bilgi geldi ve ben burada bürokratlara sormak istiyorum: Cezaevi idaresi bu Komisyonun iradesinden üstün mü? Biz bir cezaevi odasına gittik, bir odada tespit yaptık ve bizim hemen akabimizde cezaevi idaresi odaya girip odayı dağıtır şekilde bir arama gerçekleştiriyor, yani araya saat bile girmeden İdris Bey'in odası talan ediliyor. Hani bir yere gidersiniz, ortalığı dağıtırsınız da ne bulursanız ortalığa atarsınız arama adı altında. Bunun bir izahatı olması lazım. Ben sonra sordurdum, kadın cezaevinde de aynı şey yaşanıyor. Her iki odaya girdiğimizde kadın mahpusların, özellikle politik mahpusların kaldığı odalarda bu aramalar gerçekleştiriliyor. Bunun sebebi ne? Hatta politik kadın mahpusların kaldığı yerde “Size not mu getirdiler?” gibi bizi töhmet altında bırakan, aslında buranın seçilmiş iradesini töhmet altında bırakan yorumlar yapılıyor. Yetkililerin bu konuda açıklama yapmasını bekliyorum. Biz bir cezaevi komisyonuyuz, her birimiz seçilmiş milletvekilleriyiz ve burası halkın iradesi. Bu Komisyon cezaevine girip inceleme yapar. Bizim girdiğimiz her cezaevinde bizden sonra cezaevi idareleri gidip arama yapıp o insanların huzurunu kaçıracaksa biz niye gidiyoruz o cezaevlerine? Ya da siz ayrı bir

şey misiniz, cezaevi idareleri, bunun izahatını istiyorum. Böyle olarsa bu aslında bu Komisyonun varlığını da tartışılır noktaya getirecek. Biz bundan sonra nasıl gideceğiz? “Her gittiğimiz, inceleme yaptığımız cezaevinde bizden sonra ne olacak?” diye bir kaygı oluşacak. Ya da insanlar şikâyetlerini bize yazarken “Ondan sonra bu idare bana ne yapar?”ı mı düşünecek? Yani bunun kaygısını mı yaşayacak? Böyle kaygılı bir ortam yaratacaksak, kaygılı bir ruh hâli yaratacaksak mahpuslarda hak arama mücadelesi nasıl verilecek? Yani sonuçta her insan, bulunduğu yer ve vasfı ne olursa olsun, insani koşullarda hak arama özgürlüğüne sahiptir. Dolayısıyla cezaevi idareleri bunu engelleyemez.

Şimdi ben diğer bir şeyi de ifade edeyim. Şimdi, Meclis cezaevi komisyonu olarak zaten cezaevlerini ziyaret... Hani, komisyon dışında, Adalet Bakanlığı yaptığımız bütün taleplere cevap verme zahmetinde bile bulunmuyor. Ben kendi ilimdeki cezaevini ziyaret etmek istedim, onda başvuruma cevap dahi verilmedi, bu zaten ayrı bir sıkıntı ama yaşanan hak ihlallerine ilişkin cezaevi yetkililerinden ya da bazen bürokratlardan bilgi almaya çalıştığımızda gerçekten ulaşmak memleket meselesi yani hani ulaşip bilgi almaya çalışmak, bu havanda su dövmeye benziyor. Ben çok yakın tarihte Elâzığ 2 no.lu Cezaevinde benzer bir sorun yaşadım. İkinci Müdür Ercan İnceler, daha önce Şakran Cezaevinde çalışmış ve aslında kendisi ailelerden ve mahsuplardan edindiğimiz yani bize ulaşan şikâyetlerde biraz daha işkenceci bir müdür olarak tanınan bir kişi ve bize aileler üzerinden son gelen şikâyetlerde gardiyanların sistematik işkence uygulamaları yönünde talimatlar vererek aslında mahpusları, özellikle grevdeki mahpusları tedirgin etmeye çalışan bir tavrı olduğu yönünde şikâyetler vardı. Ben kendim komisyon üyesi olarak cezaevi yetkililerini arayıp görüşmek istedim. Yani zaten birinci müdürler telefonlara dahi çıkmıyorlar. İkinci müdürle, Ercan Beyle görüşmeye çalıştık birkaç defa. En son oradaki memurun verdiği cevap şu: “Müdür içeride, şikâyetler varsa savcılık marifetiyle öğrenirsiniz.” Yani şimdi biz komisyon üyesi olarak doğrudan bilgi alamayacaksak, işin muhataplarıyla yeri geldiğinde konuşamayacaksak o zaman içeride Allah bilir neler oluyor. Aslında bu tavrın kendisi orada zaten bu şikâyetlerin olduğunun bir göstergesi, bir kanıtı yani. Hani bize bu cevabı verme cesaretini gösteren bürokrat içeride Allah bilir ne yapıyordur yani bunun bir garantisi yok, bir teminatı yok. Fırsatını bulduğunda her türlü işkenceyi ve kötü muameleyi yapma gücüne sahip bir adamdır yani. Çok insani bir şekilde hukuki süreci başlatmadan önce bir durum hakkında bilgi almak istiyorum. Verdiği cevap şu: “Savcılık marifetiyle öğrenirsiniz.” Yani bu aslında cezasızlık politikasının somut yansıması. Çünkü şuna güveniyor: “Ben istediğimi yaparım, yargı bana bir şey demeyecek.” Yani bürokratlar ya da müdürleriniz, personeliniz buna mı güveniyor? Ben bu konuda bir izahat istiyorum. Bu hâliyle ise her türlü hak ihlalinin yapar pozisyona düşeceksiniz. Ben azından kendim bir vekil olarak ve avukat olarak bunu düşünmeye başlayacağım ki vatandaş artık ne düşünür onu bilemiyorum.

Yani ben hani Sincan’la ilgili ve bu ziyaretlerle ilgili bunları ifade etmek istiyorum ama ayrıca bir talebim de var, açlık grevlerine dair bir gündemin oluşturulması ve buna dair de bir tartışmanın yürütülerek açlık grevlerinin, özellikle ölüm oruçlarının devam ettiği cezaevlerinde ziyareti burası bugün tartışıp bir sonuca bağlasın istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Başkan.

Ben de herkesi selamlıyorum.

Doğrusu arkadaşlar bölüm bölüm aktardılar yani onlara ek olarak tekrar etmemeye çalışacağım ama hani ayrıntılar çok fazla.

Şunu ifade edeyim: Şu anda cezaevi komisyonundayız, hani biz tek tek cezaevlerinden bize gelen başvurular, şikâyetler, tespitlerimiz, avukatların aktarımları, ailelerin aktarımları, soruşturma dosyalarındaki bilgiler, bunları anlatmaya kalksak günler yetmez yani haftalarca bunları burada tartışmamız gerekiyor. O nedenle mümkün olduğunca genel bir çerçeve çizmeye çalışacağım.

İşe şununla başlamak istiyorum: İnsan Hakları Komisyonu üyeleriyiz, cezaevi alt komisyonuna girmemizde bir engel yok, burada da çalışmalara katılıyoruz. 24 Haziranda seçim yapıldı, İnsan Hakları Komisyonu teşekkül etti ve o tarihten bu yana yapılan toplantıları şimdi danışmandan rica ettim. 17 Ekimde bir toplantı yapmışız İnsan Hakları Komisyonu olarak, 14 Kasımda; bunlar da usuli şeyler zaten, hani bir araya gelelim, tanışalım, bir gündemimiz yok, bir tartışmamız yok, sanki Türkiye de güllük gülistanlık, hiç insan hakları ihlalleri yokmuş gibi. Sonra cezaevi alt komisyonu oluşturuldu. Alt komisyon kaç defa toplanmış? 14 Aralıkta bir kere toplanmış, bir de 15 Mayıs'ta, geçen hafta, o da bugüne ertelenmiş. Peki, bu süre zarfında ne oldu yani 24 Hazirandan bugüne bir yılın dolmasına hemen hemen bir ay var, on bir ayda Türkiye'de neler yaşandı? Gerçekten çok vahim bir tabloyla karşı karşıyayız. Yani Türkiye'nin yakın tarihi açısından da insan hakları ihlalleri, şikâyetler, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine giden başvuru sayısı, Anayasa Mahkemesine giden başvuru sayıları ve hapisanelerden yükselen çılgılık, açlık grevlerini bir tarafa bırakarak söylüyorum, tarihin en önemli dönemeçlerinden birine tekabül ediyor. Peki, biz boş durduk mu? Ben kendi adıma söyleyeyim milletvekili olarak, avukat olarak, İnsan Hakları Komisyonu Üyesi olarak; böyle çok sık başvuru yapmamakla beraber çok önemsemediğim, çok önemli, böyle biraz da ispatlayabildiğim meseleleri Komisyonun gündemine götürmeye çalıştım. Yani bunun listesini sunmaya gerek duymuyorum, zaten İnsan Hakları Komisyonu kayıtlarında var. Ya, böyle bir şey olamaz. Bir kere Komisyonun kendisi gayriciddi. İnsan Hakları Komisyonuna söylüyorum, orada da ifade edeceğim. Ben başvuru yapıyorum, üç buçuk ay sonra bana cevap geliyor, "Alt komisyona havale ettik." diyor. Böyle bir şey olabilir mi; bu, Meclisin Komisyonu! Ya da ben bir hapisaneyle ilgili bir ihlal iletiyorum, arıyorum, soruyorum, avukatlarla görüşüyorum yani bu ihlalin ivedi bir şekilde ele alınması gerekiyor; bana üç ay sonra, iki ay sonra, bir ay sonra, her neyse –onun takvimlerini yazılı olarak da size sunabilirim, hani zaman almamak için açmıyorum– şöyle matbu ibareler var: "Cezaevi alt komisyonuna havale edilmiştir." "Adalet Bakanlığına sunulmuştur." "Herhangi bir ihlal ve Anayasa'ya, kanuna aykırılık bulunmamaktadır." "Mevzuata uygundur." gibi böyle aklımızla alay eden cevaplar veriliyor. Ben Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürümüzle uzun süredir görüşmedim. Hani aradığımda açıyor doğrusu, birkaç kere, danışmanım bir kaç kere aradı, sanırım yardımcısı burada ama şöyle bir tutum yok: Hani bir İnsan Hakları Komisyonu üyesi olmamız gerekmiyor, bir milletvekili Komisyona başvuru yapmışsa, Bakanlığa başvuru yapmışsa, bir önerge vermişse bir kere buna yanıt verme olgunluğu, samimiyeti, ciddiyeti ve siyasi tutarlılığı göstermesi gerekiyor. Biz yanıt alamıyoruz, açık söylüyorum. Yanıtlar da bize hani baştan savma, öylesine; zamana yayan bir yanıt sistematığıyla karşı karşıyayız. Bir kere kurumlar kendilerine olan saygıyı kendileri yaratır, saygınlığı kendilerinin elindedir. Eğer Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir İnsan Hakları Komisyonu var, bir cezaevi alt komisyonu var ve biz, bunlara güvensin halk, mahpus bunlara güvensin, avukatlar güvensin, onu geçtim milletvekilleri güvensin tutumunu yaratmak istiyorsak bunun için çalışmamız lazım, biz çalışmıyoruz ki. Ben bugün özellikle geldim çünkü gerçekten artık telefonlarımız kilitlenmiş vaziyette ailelerin aramalarından, avukatların aramalarından. Yani özellikle açlık grevlerinin olduğu cezaevlerinde çok daha vahim yani bir yangın var, bir isyan var ihlallere dair ve biz milletvekili olduğumuz hâlde sesimizi duyuramıyoruz. Ağır bir sansür var zaten, sözlerimiz hiçbir şeyde yayınlanmıyor. Yani şimdi sonuçta bir denetim mekanizmasını ortaya çıkarmamız lazım ve ben kendi adıma söyleyeyim, denetimi içeriden yaratmak isterim. Gelip Komisyonumda bunları söyleyip hapisaneye gidip oradaki yetkililerden kanuna uygun, mevzuata uygun bir tutum geliştirmelerini tercih ederim. Bunu çıkıp basında söylemeden önce ben Komisyona dilekçe veriyorum ya da bir "tweet" atmadan önce Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürünü arıyorum ya da ilgili savcıyı arıyorum, ilgili müdürü arıyorum çünkü benim amacım üzüm yemek –benim derken bizim demek istiyorum, partimizin- üzüm yemek istiyoruz, bağcıyı dövmek değil. Yani bir mahpus içeride işkence görüyorum diyorsa ben o işkenceyi duyurmaktan önce o işkencenin bitmesini sağlamaya çalışıyorum ama bu konuda kesinlikle gayriciddi bir tutumla karşı karşıyayız. Ben küçük bir süre, üç ay –belki

bazılarına göre çok uzundur- Silivri Cezaevinde kaldım, milletvekili olarak kaldım ve Silivri’de neler yaşandığını size bir saat anlatayım, deneyimledim bunları yani. Hiç böyle avukat olarak falan değil, bizzat mahpus olarak, hem de bir milletvekili olarak yaşadım. Ya, beni otuz üç gün tek odada tuttular. Başsavcı geliyor, diyor ki: “Ben niye tek odadayım, benim milletvekili arkadaşlarım var.” “Yanıt veremeyiz.” diyorlar. Bizim üstümüzde şöyle bir havalandırma var, tel örgüler vardı, onu kaldırmak için iki ay dilekçe verdim. Ben kitap alabilmek için 50 tane dilekçe verdim. Şimdi, kimse bana Ceza ve Tevkifevleri ya da Adalet Bakanlığı “Her şey mevzuata uygundur.” demesin. Bunu yaşamış biriyim ve şu anda oradaki arkadaşların bunları yaşadığını da biliyorum. Ya, ben saat takmak için abartısız söylüyorum, dört hafta bekledim. “Saat yasak.” dediler. “Ya, saati inceleyin, buyurun, alın götürün, kuralları anlıyorum, ‘İçinde bir şey olabilir.’ diyorsunuz.” Ya bir saat dört hafta mı incelenir? Dört hafta sonunda saatim geldi, bana “Dışarı çıkarken üstünü kapatın.” diyorlardı. Neden? Çünkü saat takmak yasakmış. “Fular takmayın.” diyorlardı ya. Bunu özel anlatmak anlamında söylemiyorum yani gelen başvuruların ne kadar ciddiye alınması gerektiğini söylemek açısından söylüyorum. Şimdi, böyle bir tabloda biz cezaevi komisyonu olarak çalışmıyoruz, açık söylüyorum. Bu bir eleştiridir, bu kendimize değil yani bu bizi toplamayan, bunları ifade etmemizi engelleyen ve sorunların çözümüne mesafe koyan anlayıştır benim eleştirdiğim. Şüphesiz büyük resmi de biliyoruz, siyasetin de farkındayız. Siyasetin içinde bulunduğu tablonun da farkındayız ama bizim için siyaset bir yana, insan hakları ihlalleri, işkence vakaları ve bu ihlallere karşı istikrarlı ve hukuka uygun tutum ayrıdır. Yani biz siyaseten çıkıp Mecliste, Genel Kurulda, orada burada yarışırız, rekabet ederiz, tartışırız, biz kendi düşüncemizi anlatırız ama sorun bir işkence vakasıysa, sorun bir insanın yaşam hakkıysa, sorun bir bebeğin annesiyle birlikte kaldığı için yaşadığı sıkıntılarsa bizim hepimizin siyasi kimliklerimizden azade bu sorunları çözmeye çalışmamız lazım, bizim derdimiz bu.

Şimdi, diğer meseleler yani Sayın Gergerlioğlu ile Sayın Günay ifade etti, onlara girmiyorum; kitap sınırlaması, hasta mahpuslar, bebekleriyle kalan anneler, bunların hepsi önümüzde çözülme bekleyen vakalar olarak duruyor ve gerçekten çok sayıda şikâyet geliyor ama ben Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdür Yardımcımız buradayken bir konuyu gerçekten merak ediyorum çünkü bölgede gezdiğimizde, kendi seçim alanlarımızda mesela şu sorunu çok tartışmadık: Ya, tutuklu ve hükümlüler neden uzak cezaevlerine gönderiliyor, onu bilmiyorum. Mesela ben bu hafta, vekili olduğum ilde 10 aile ziyaret ettim çocukları cezaevinde olan, 6 tanesi Ordu’daydı, Rize’de olan vardı, not aldım, hepsi notlarımda var ve yılda bir kere gitmek için hazırlık yapıyorlar ya, yok böyle bir şey. Niye yani, bir anne çocuğunu niye yılda bir defa görsün, niye bu kadar uzak bir cezaevinde? Bunu da Başkan not alırsanız yani buna bir uğraşalım, gerçekten mümkünse bu hükümlüleri ailelerin erişebileceği, rahatlıkla bir iki saatte görebileceği yerlere götürme yani bunun için bir çaba içinde olalım. Biz şeyi tartışamayız, hani ceza aldı, niye aldı, o bizim ilgi alanımız değil ama en azından hangi iletişim hakkı ve ailelerle görüşme hakkı açısından bunu çok önemseyeceğim için ifade etmek istedim.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Aylarca ziyaret edemediği için anne babasını unutan bebekler var bu ülkede.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Mesela, hani bu çok ciddi bir problem.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – İnanılmaz ama var işte, onlarca böyle...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Evet, ben bir meseleyi getirmiştım, o çözüldü, bir toplantımız vardı, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürüyle görüştük. Anne yirmi bir yıl çocuğunu görememişti ya, engelli, hasta. Yani şimdi bunu kime söylesek dehşete düşer ama böyle, gerçek bu, neyse ki çözüldü yani on yıllar sonra anne çocuğunu görebildi. Bunlar çok vahim meseleler; Başkan, lütfen bunların üzerinde hepimiz birlikte duralım, tabii özellikle sizler, hani iktidar partisi daha çok yetkili, biz istediğimiz kadar anlatalım, siz istemedikten sonra olmuyor yani burada eşit oylara sahip değiliz ve bu bir siyasi talep olmanın ötesinde insani talepler, hani mevzuatın uygulanması gerektiği yönünde.

Son olarak şunu söylüyorum, bu açlık grevleri malum, ben şimdi söyleyeceğim sözlerimi: Hemen hemen bütün cezaevlerinde bu açlık grevleri devam ediyor, umarız ve dileriz en kısa sürede biter. Bugün de İmralı Adası'na iki avukat da gitmiş, bunun bilgisini de aldık. Umarım en kısa sürede bu açlık grevleri biter. Bitse de bitmese de -temennimiz bitmesi yönünde, beklentimiz- şu anda ağır hasarlı bir tablo var yani hücrelerde kalan, ölüm orucunda olan, ihlallerin bize yansıdığı birçok cezaevi var. Yani biz ilk liste olarak bunu size sunabiliriz, şimdi sesli de söyleyeceğim. Yani hızlıca cezaevi ziyaretlerini yapmamız lazım. Çünkü geçen dönemde gerçekten yoğun olmasa da ben o dönem İnsan Hakları Komisyonu üyesiyim değildim ama arkadaşlar sık sık cezaevi ziyaretlerine gidiyorlardı, tespitler yapıyorlardı, en azından sorunları çözme yönünde bir irade, bir yaklaşım gösteriliyordu. Somut olarak mümkünse ve koşulları, takvimi uyarlayabiliyorsak hemen yarın keşke gitsek bir tanesine yani perşembe, cuma, cumartesi gidebilsek. Yani iki üç cezaevine gidip en azından kamuoyuna bu konuda yani insan hakları adına cezaevi komisyonları bu sorunları yerinde görüyor, çözüyor anlamında hem bir intiba hem de hani bu konuda girişimlerimizi yoğunlaştırmamız gerekiyor. Yani şu ana kadar tek bir hapishaneye gidildi, o da Sincan Cezaevine.

İşte Ebrü Vekilimizin söylediği gibi, bizim Grup Başkan Vekilimiz İdris Baluken'in kaldığı oda Komisyon çıktıktan sonra aranıp dağıtılacak kadar bir fütursuzluk var. Yani bir de böyle bir tabloyla karşı karşıyayız. İdris Baluken'in cezaevinde olmasının zaten bir izahı yok, zaten bir açıklaması yok, tümüyle siyasi bir kararla içeride tutuluyor, bir öç alma mantığıyla tutuluyor, onu da söylemeden geçemeyeceğim. Çünkü İdris Baluken deyince açıkçası arkadaşı olarak, milletvekili olarak, birlikte çalıştığımız bir insan olarak da ayrıca canımız yanıyor ama bu da yetmiyormuş gibi yani onun bulunduğu odaya gidip “Efendim, İnsan Hakları Komisyon geldi, hadi dağıtıyoruz her tarafı.” diyecek kadar bir fütursuzluk varsa bizim buna yoğunlaşmamız vardır. Bizim önerimiz en kısa sürede beraber karar verelim, Bakırköy, Gebze, Van, Diyarbakır, Kandıra, Bolu, Patnos, Tekirdağ 1 ve 2, Van Yüksek Güvenlikli; en çok başvuru aldığımız hapishaneler bunlar.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Patnos en çok başvuru aldığımız.

MERALDANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Patnos mesela en çok başvuru aldığımız cezaevi içeridekilerden. Buraya ziyaret planlamasını birlikte yapalım diye öneriyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Gerekli notları alıyoruz.

Şimdi, çok değerli vekilimize söz veriyorum.

Oya Hanım, buyurun.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sayın Komisyon üyeleri, Değerli Başkanım, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sincan Cezaevi raporu konusunda geçen hafta görüşlerimi bildirmiştim. Çok kısaca değinmek gerekirse kapasite artışı, özellikle çocuk cezaevindeki çocukların üşüme durumu, personel eksikliği ki geçen hafta değerli bürokratlarımız bunların bir kısmının giderildiğini, 378 personelin göreve başladığını ve sulardaki sorunların da ihale aşamasında olduğunu bize söyledi. Tabii, bunlar sevindirici durumlar.

Ben, bir ilave yapmak istiyorum: Burada daha önce, benden önce konuşan Komisyon üyesi arkadaşlarımızdan birinin Diyarbakır Cezaevi ile bugünkü cezaevlerini... Hatta daha kötü olduğunu söylemesini ben kelimenin tam anlamıyla insafsızlık olarak görüyorum. 80'li yılların işkenceci Diyarbakır Cezaeviyle yani bugünleri mukayese etmek akla ziyandır bence. 80'li yıllarda Diyarbakır Cezaevinde çok affedersiniz dışkı yedirildiğini, tecavüzlerin olduğunu, sistematik işkenceler olduğunu

hepimiz biliyoruz. Ama Sincan Cezaevinde veya diğer cezaevlerinden münferit birtakım ufak tefek şeyler olabilir, ona bir şey demiyorum, sıkıntılar yaşanıyor olabilir, kişilerin kendi psikolojik bozukluklarından, yöneticilerin bazı psikolojik sorunlarından bazı sıkıntılar yaşanabilir ki bana şuna kadar akseden bir şey olmadı ama aksediyorsa da bunlar titizlikle araştırılıyordur. Fiziki şartlardan şikâyet edebiliriz, soğuktan, sıcaktan, kapasite fazlalığından ama işkencenin sıfır olduğunu biz biliyoruz. Çünkü biz iktidar olarak, Hükûmet olarak da işkenceye sıfır toleransla iktidara gelmiş bir partiyiz. Hatta ve hatta belki trajikomik olacak ama Sincan Cezaevindeki özel sohbetlerimde bazı güvenlik görevlilerinin politik mahpuslardan çok kötü bir şekilde hakaretler işittiklerini bile duydum. Hani cezaevlerinin bir de madalyonun öbür tarafına da bakmak lazım. Hani tam tersi durumların da oluştuğunu gözlemleyebiliriz.

Açlık grevleriyle ilgili fazla detaya girmek istemiyorum ama Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdür Yardımcımıza bir bilgi soracağım buradan, öğrenip dönerlerse sevinirim. Diyarbakır'da 3 Ocak 2008'de 6 çocuğu katleden katilin de İzmir Cezaevinde açlık grevinde bulunduğu dair duyumlar aldım, adı Erdal Polat, bu konuda bilgi alıp bana dönebilerseniz sevinirim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Vekilimize teşekkür ediyoruz biz de.

Erol Ağabey, buyurun Sayın Vekilim.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Değerli Başkanım, Komisyon üyesi arkadaşlarım, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, toplantı konumuz Sincan Cezaevi ziyareti ve sonrasında oluşturulan rapor konusu. Yani buradaki arkadaşlarımızın tamamıyla -gelmeyenler de vardı sanıyorum- Komisyon üyesi arkadaşlarımızla birlikte Sincan Cezaevine gittik ve orada gün boyu incelemelerde bulunduk. Yani her şey herkesin gözü önünde cereyan etti. Ancak bazı arkadaşlarımızın anlattıklarını duyunca yani ben acaba hayal mi görüyorum, Sincan Cezaevinden mi bahsediliyor yoksa Amerika, Guantanamo toplama kampından mı ya da Irak Ebu Gureyb Cezaevinden mi yoksa İsrail'deki zindanlardan mı bahsediyor, gerçekten hayrete düştüm.

Şimdi, şüphesiz, keşke suç olmasa, suçlu olmasa ve cezaevleri olmasa, o tür ortamlarda hiç kimse bulunmasa. Ancak anlatılanların yani özellikle kurulan cümlelerde örneğin, “perperişan, çok kötü, vahim” yani bu cümlelerle anlatıldığı zaman kırk gün kırk defa aynı şeyi söylerseniz gerçekleşeceği düşüncesiyle söyleniyorsa tam tersi, çok olumlu cümleler kullanalım, her şey güllük gülistanlık olsun diye söylenebilir.

Evet, geçen hafta da gündeme getirilmişti, tabii ki fiziki şartlar açısından özellikle çocuk koğuşlarının havalandırmalardan kaynaklanan ciddi anlamda soğuk olduğu; efendim, suyla ilgili olarak, su verilmesi, günlük su verilmesiyle ilgili, kotanın artırılması yönünde veya kesildiği zaman o borularda oluşan korozyondan kaynaklanan paslı su akması çerçevesinde şikâyetler olmuştu. Ama ifade edildiği gibi, biz istediğimiz şeye girdik yani koğuşlara girdik -çocuklardan, tırnak içinde yanlış cümle kurmayayım- adı suçluların, politik suçluların koğuşlarına girdik, bu anlamda, az önce ifade edildiği gibi, işkence anlamına gelen, kötü muamele anlamına gelen hiçbir söz duymadık ama fiziki şartlardan şikâyet edildi. Onların da biran evvel giderilmesi talebimizdir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederiz Sayın Vekilim.

Şimdi, İbrahim Bey'e söz vereceğim.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ben öncesinde bir cümleyle ekleme yapmak isterim.

BAŞKAN – Bir tamamlasın arkadaşlar, sonra söz verimiz, vaktimiz var.

İbrahim Bey, buyurun.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım ve bürokrat arkadaşlar; hepinize çok teşekkür ederim, iyi günler diliyorum.

Öncelikle, kayıtlara geçmesi açısından bu cümleyi sarf edeceğim. Sayın Gergerlioğlu’nun söylediği, “Türkiye’de hukuk yok, bir gün gelir siz de yargılanırsınız.” cümlesini şiddetle kınıyorum. Çünkü Türkiye Cumhuriyeti anayasal teminat altına alınmış bir hukuk devletidir, öncelikle bunu belirtmek istiyorum.

İkincisi, tabii, biz gezdiğimiz esnada gördüğümüz fiziki şartların eksikliği ve diğer şartlarda bazı eksikler gördük. Neticede bir cezaevinde bulunuyoruz arkadaşlar, burası kapıdan geçenlerin içeriye zorla tıklıldığı bir yer değil. Neticede bu devlete, bu millete, bu vatandaşa bir suç işlemiş insanlar söz konusu. İçerideki şartların -fiziki şartlar açısından söylüyorum ve diğer şartlar açısından söylüyorum- iyileştirilmesi açısından devletimiz elinden gelen her türlü gayreti, her türlü ödeneği sarf etmekte, bunu da görüyoruz.

Öncelikle, cezaevlerinde işkence olduğu konusunu şiddetle yine kabul etmiyoruz. Çünkü hem devletimiz hem de bu millet olarak bu konuda hiçbir şekilde şiddet unsuruna veya işkence unsuruna meylettiğimizi kabul etmiyorum.

Bunun yanı sıra tabii, belki bu Komisyonun görevi değil ama Sayın Gergerlioğlu uzun uzun anlattığı için söyleyeceğim, burada içeride yatan insanlar DHKP-C’si olsun, PKK’sı olsun, diğer terör örgütleri, YPG’si olsun, atıkları bombalarla, patlattıkları bombalarla, sıktıkları kurşunlarla bugün şehit olmuş ailelerimizin geride kalmış ama bugünden sonra babasını göremeyeceği çocuklar var, eşini göremeyecek insanlar var, evladını göremeyecek insanlar var. Bunun yanı sıra yine eli ayağı kopmuş, gözleri görmeyen gazilerimiz var, onların geçirdiği bir sürü ameliyatlar var, bunları da biz gerekirse burada eğer ajite yapmak istiyorsak bire bir de anlatabiliriz.

Ben bundan dolayı çok teşekkür ediyorum, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederiz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ajite yapmıyoruz ama İnsan Hakları Komisyonunda konuşuyoruz yani.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir dakika, rica ediyorum, karşılıklı konuşmayalım. Zaten konular gündeme geldi, her zaman ifade ediyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ajitasyon yapmıyoruz Sayın Başkan yani bu konuda sizin de hassasiyet göstermenizi rica ediyorum. Kime ajitasyon yapacağız.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ben ekleme yapacaktım.

BAŞKAN – Arkadaşlar, acının tarafı yoktur, acı hepimizin acısıdır, hakikaten insan hakkı insanlık hakkıdır.

Buyurun Sayın Vekilim.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Şimdi, arkadaşlar, burası Cezaevleri Alt Komisyonu, Meclis Genel Kurulundaki siyasi pozisyon yerlerimiz değil. Evet, farklı partilerden arkadaşlarımız gelmiş, cezaevlerinde farklı siyasi görüşlerden, adli tutuklular, mahkûmlar olabilir, bizim pozisyonumuz onların siyasi kimliklerine göre tavır almak değil, onlara uygulanan insan hakları ihlallerini değerlendirmek; bir kere bunu en baştan bilelim. İktidarda veya muhalefette olabilirsiniz, cezaevinde veya hut da cezaevi dışında olabilirsiniz; önemli olan, cezaevinde hangi kimlikte olursa olsun insanlara hak ihlali yapılıyor mu, yapılmıyor mu. Benim gündeme getirdiğim örneklerin hepsi bilgi,

belgeyle dolu örneklerdir, hepsi kayıt altına alınmıştır, hepsi hakkında sorular sorulmuştur ve maalesef cevaplar alınamamıştır. Anayasa ve hukuk çiğnenerek bu cevapsızlıklar, cezasızlıklar mevzubahistir. O yüzden biz Türkiye'ye bir gün hukukun geldiğinde bu cevapları alabileceğimizi düşünüyoruz, o yüzden hukukun gelmesini gündem ediyoruz. Eğer hukuk olsaydı bir yıl önce ölen Halime Gülsu'nun dosyası hakkında tek bir cümlelik açıklama yapılabilirdi, tek bir cümle diyorum, genel, büyük bir açıklama demiyorum. Bu kadar somut bilgiler vermeme rağmen afaki cevaplar verilmesini de üzüntüyle karşılıyorum.

Yine, işkence iddialarıyla ilgili daha somut da veri vermem gerekiyorsa vereyim çünkü inanın ki çok yakından takip ediyorum cezaevlerini. İskenderun M Tipi Cezaevinde iki hafta önce işkence iddiaları gündeme geldi, mahkûmların, tutukluların infaz koruma memurları tarafından falakaya yatırıldığı, ağır işkence gördüğü yönündeki şikâyetler televizyonlara da yansıdı. Belki takip etmediniz, çok ilgili değilsiniz. Ama ben yakından takip ediyorum ve...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Bizim adımıza konuşamazsınız ne demek ilgili değilsiniz. Bu ne saygısızca bir üslup!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – ...ilgilerle de, tutuklu yakınlarıyla konuştum ve bu iddialar son derece vahim arkadaşlar.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sizi dinledik siz de dinlerseniz, sonra cevap verin.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Size cevap verdi, siz de saygıyla dinleyin.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Bu konu hakkında da biz soru önergesi verdik ve hiçbir cevap verilmedi İskenderun M Tipi Cezaevi hakkında da.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu konu ilgi alanınızda değil.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sen öyle zannet! Benim ilgi alanımda mı değil mi...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Diğer birçok konu hakkında da verdim. Sanırım 500'e yakın, İnsan Hakları Komisyonuna soru önergesi verdim, çoğuna cevap verilmedi. Adalet Bakanlığına onlarca soru önergesi verdik, çoğuna cevap verilmedi. Böyle işte, cevap vermeyip ondan sonra da "Ülkede hukuk vardır." demek tabii çok kolay oluyor. Biz bilgiyle belgeyle hareket ediyoruz ve net bir şekilde, somut bir şekilde örnekleri de veriyoruz.

Ben son olarak da şunu söyleyeyim: Hiç kimsenin konuşmasına da müdahale etmedim, herkes konuşur, fikrini söyler, eleştirisini yapar, daha sonra söz istersiniz ve konuşursunuz, usul de böyledir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz.

Arkadaşlar, yavaş yavaş toplamamız lazım.

Erol Bey Vekilimizin -Çorum gündeme geldi- Çorum'la ilgili bir değerlendirmesi var, hemen bir cevap verecek.

Buyurun Sayın Vekilim.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Evet, az önce Komisyon üyesi arkadaşımızın Muzaffer Özcengiz'le ilgili bir iddiası söz konusuydu. Şu anda başsavcılıktan gelen bir bilgi notu var, onu size arz etmek istiyorum. Şöyle diyor: "Çorum L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda, silahlı terör örgütü kurma ve yönetme, Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun'a muhalefet suçundan on iki yıl altı ay hapis cezasına hükümlü olarak bulunan Muzaffer Özcengiz'in, saat 09.00 sıralarında, kalmış olduğu koğuşta kalp krizi geçirdiğinin tespiti üzerine, kurum doktoru ve kuruma gelen 112 Acil Servis ekipleri tarafından müdahale edilmek suretiyle hastaneye kaldırılmış olup, saat 09.45 sıralarında vefat ettiği belirlenmiş olup, ölen

Muzaffer Özcengiz’in Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün yazılı talimatları doğrultusunda -yani niye tek odada kaldığını yazmışım- buna binaen kaldığı, ayrıca meydana gelen olayla ilgili adli ve idari soruşturma da devam etmektedir.

Arz ederim.” diyor.

Yani orada saatlerce, günlerce kaldığı, vefat ettiği, kimsenin haberi olmadığı... “Kalp krizi geçirdi, alındı, hastaneye götürüldü ve hastanede vefat etti.” deniliyor.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Çorum Vekilim, olayı ayrıntısıyla araştırdım, isterseniz odama gelin, ben oraya kadar eşlik edeyim ben size...

BAŞKAN – Faruk Bey...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Adliye “Şu saatte ölmüştür.” diye bir açıklama göndermiş, onu biliyoruz, adam ölmüş zaten ama evveliyatındaki büyük skandalları, ihlalleri, gelin, buyurun Sayın Vekilim, ben size anlatayım.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Vekilim, sizin anlattıklarınızı da dinledik, ben de anlattım...

EBRÜ GÜNEY (Mardin) – Ben çok kısa bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Arkadaşlar, çok kısa... Tamam, ben toleranslıyım lakin rica ediyorum.

Bakın, biz cezaevi raporunu konuşamadık, hep genel şeyler ve planlamalar... “Komisyon az çalışıyor.” diyoruz, hadi bununla ilgili takvim yapalım, konuşalım...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ayda bir toplanırsak böyle olur Başkan yani...

BAŞKAN – Şunu acilen önümüzdeki günlerde, toplantı... Yani cezaevlerine gideceğiz diyorum bununla ilgili bir takvim yapalım.

EBRÜ GÜNEY (Mardin) – Ben çok kısa bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN – Buyurun.

EBRÜ GÜNEY (Mardin) – Ben iki örnek vermek istiyorum.

Bir, ben de acil bir şekilde, hemen mümkünse yarına bir cezaevi ziyareti planlaması gerektiğini öneriyorum. Bu konuda hiç geciktirmeden planlamayı çıkaralım çünkü cezaevlerinde ciddi sıkıntılar var, gidip bunu yerinde tespit etmemiz lazım.

Evet, cezaevleri çok iyi yerler, çok lüks... Kimse aman aman bir hayat beklemiyor ama asgari insani koşulları talep etmek herkesin hakkı.

Ben bir avukat olarak beş yıl cezaevinde kaldım, koşulların nasıl olduğunu çok iyi biliyorum ve adil olmayan yargılamaların da nasıl olduğunu biliyorum. Beş yıllık cezaevi sürecinin sonunda beraat kararı çıktı ve hayatımdan sadece bu yargı sistemi beş yıllık bir süreci götürmüş oldu, çalmış oldu.

O işin başka bir tarafı ama özetle şunu söyleyeyim: Ergin Aktaş, iki kolunun üçte 1’i yok, ATK raporuna rağmen hâlâ tek hücrede tutuluyor. Yani Adli Tıp Kurumu “Tek başına kalamaz.” demesine rağmen hâlâ tekli hücrede tutuluyor ve açlık grevinde.

Zerdeşt Oduncu, açlık grevinde, Edirne Cezaevinde tekli hücrede kalıyor, avukatların tüm ısrarlı çabalarına rağmen alınmadı, yanına başka birileri verilmedi refakatçi. Şu beklendi: Açlık grevi semptomları sonucu Zerdeşt Oduncu yere düştü, bir kaburgasını kırdı, ondan sonra yanına birilerini verdiler. “İşkence yok.” dediğiniz şeyde tablo bu yani son dakikaya kadar, son ana kadar, insanlarda kalıcı hasarlar oluşuncaya kadar müdahale etmeyen bir ceza, tevkifevleri ve Adalet Bakanlığı gerçekliği var. Şimdi, burada, hiçbir şey yokmuş gibi, her şey çok güllük gülistanlıkmiş gibi de ifade etmek doğru değil.

Ben söyleyeyim: Mehmet Aydın Söğüt, Sakıp Hazman, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası olmamasına rağmen... Bunu ayırıyorum çünkü İnfaz Kanunu bu konuda açık, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezaları için tek kalmayı düzenliyor ve burada ATK ve sağlık durumu gibi istisnai durumlar olmasına rağmen, bu mahpuslar tekli hücrede kalıyorlar, hiçbir gerekçe yokken hâlâ tekli hücrede tutuluyor. Bunun adı nedir? Keyfî uygulamadır. Bunun adı nedir? Hukuk dışı davranmaktır. İnfaz Kanunu bu konuda açık yani. Şimdi, bunları da görmezden gelip böyle her şey çok iyiymiş gibi bir tablo çizmek de çok doğru değil.

Ben tekrar başta söylediğimi ifade etmek istiyorum: Mümkünse hemen yarın, bir an önce, özellikle çok fazla şikâyetin geldiği, Meral Hanım'ın söylediği cezaevlerini ziyaret edelim, birlikte seçelim yani bir planlamayı çıkaralım burada.

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ederiz.

Şimdi, Yılmaz Bey, bu kısım ile ilgili zaten geçen hafta konuşmuştunuz, sizden ricam -yazılı olarak cevap verirsiniz zaten, diğer vekillerimizin tüm taleplerini not aldınız, aynı şekilde ben de o cevapları rica ediyorum sizden- hemen kısaca toparlayalım ve sonra tekrar diğer gündemimize geçeceğiz.

Buyurun lütfen.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI YILMAZ ÇİFTÇİ – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, epeyce bir konu gündeme geldi ama ben, öncelikle rapor doğrultusunda kısaca birkaç hususa değindikten sonra, genel olarak söylenen şeylere de kısaca değinmeye çalışacağım Sayın Başkanım.

Sincan Cezaevi Raporu'yla ilgili olarak önerilen birkaç husus var, onlara kısaca değinmek istiyorum.

Birinci mesele, kapasitenin üzerinde hükümlü ve tutuklu barındırıldığı meselesi.

Evet, bazı kurumlarımızda kapasitenin üzerinde hükümlü ve tutuklu barındırılmaktadır. Yani darbe süreci ve olağanüstü hâl süreci sonrasında cezaevi mevcudunda meydana gelen artışa bağlı olarak kapasite üzerinde hükümlü, tutuklu bulunmaktadır.

Bununla ilgili olarak, tabii, çok kısa sürede bu meseleyi hemen bugünden yarına çözmek çok fazla mümkün değildir ama şu aşamada devam eden cezaevi inşaatlarımız var.

Sincan özelinde söyleyecek olursak, Sincan Ceza İnfaz Kurumları Kampüsünde 2 tane yüksek güvenlikli, 2 tane L tipi ve 2 tane de açık cezaevi inşaatı devam etmektedir ve yıl sonu itibarıyla bu inşaatların bitmesi planlanmaktadır. Bu cezaevlerinin açılması hâlinde oluşacak kapasite 4.400 küsur civarındadır, 4.400 kapasiteli bir rahatlatma cezaevi açıldığı zaman meydana gelecektir.

Şimdi, tabii, bu, aileden uzak yerlere nakil meselesini de bununla irtibatlandırarak şunları söyleyebilirim: Zaman zaman Ankara'da yargılamalar yapılıyor, devam eden darbe yargılamaları var ve çok sanıklı. Dolayısıyla, yargılama yeri nedeniyle burada bulunması gerekiyor, buna bağlı olarak da yargılaması bitmiş hüküm almış diğer kişileri farklı yere nakletmek durumunda kalıyorsunuz. Yani bunda da kapasitesi neresi uygunsa oraya naklediyorsunuz, hâliyle kendi memleketinde ya da yakınında kalma şansı bazen olmayabiliyor. Bu Ankara ve İstanbul için daha çok geçerli. Gerçekten biraz tutukevi gibi kullanılıyor, yargılaması biten hüküm alan kişiler kalabalıklık nedeniyle civar yerlere, etrafa nakil yoluyla kapasitesi rahatlatmaya çalışılmaktadır.

Yine, raporda “Öneriler” kısmında personel eksikliğinden bahsediliyor.

Denetimden sonra toplam 378 yeni alım yapılmıştır ve Mart 2019 tarihi itibarıyla göreve başlamışlardır. Tabii, yıl sonu itibarıyla açılacak cezaevleri mevcutta dikkate alınarak dün Adalet Bakanımız da alınacak personelle ilgili olarak bir açıklamada bulunmuştu. Adliyeler ve cezaevleri dâhil olmak üzere yaklaşık 11 bin civarında bir yeni alım ve bunun aşağı yukarı 6 bin küsuru 7 bine yakını cezaevi personeli için planlanmıştır, bu yeni açılacak cezaevleri için de bu alımla birlikte yeni planlama yapılacaktır. Personel ihtiyacı için de bunları söyleyebilirim.

Diğer bir mesele, suların kirli ve paslı akması meselesi.

Malum, Sincan Ceza İnfaz Kurumları Kampüsünün 1999 yılında ilk yüksek güvenlikli yeri açılmıştı, sonra 2005, 2006'da da diğer, çocuk ve kadın kurumları açılmıştı. Hâliyle, aradan geçen süre içerisinde metal borularda meydana gelen paslanmadan kaynaklı olarak sularda bir kirlilik durumu oluşmuştu. Bununla ilgili olarak şimdi arkadaşlar bana bilgi verdiler; bu ihale süreci devam ediyor, bu cezaevinin borularının yenilenmesiyle ilgili olarak 31'i itibarıyla da ihalesi yapılacak. Yüksek güvenliklinin 31'inde, diğerlerinin de ihale süreci, takvim belirleniyor, yani bu yaz dönemi itibarıyla bu suların boruların eskimesinden kaynaklı olarak kirlenmesi giderilmiş olacak, yaz döneminde bu inşaat çalışması neticelenir diye düşünüyorum.

Isınma sistemiyle ilgili olarak, özellikle Çocuk Ceza İnfaz Kurumunda ısınma problemiyle ilgili olarak rapor ve öneri bulunmaktadır. Şimdi, tabii, çocuk cezaevinde çocukların güvenliği dikkate alınarak, kendisine zarar vermesi, intihar gibi riskler dikkate alınarak pencerelerin alt kısmı sabittir, açılmaz, üst kısmında sürgü şeklinde açılan kısmı var, tabii, orada zamanla eskime, kırılma, yıpranma nedeniyle sıkıntılar oluşmuştu, bunların da ihalesi yapıldı, şu anda üretimi tamamlandı, montajı şu anda devam ediyor. Yani o bittiği zaman ısınmayla ilgili problem büyük oranda hallolacak diye düşünüyoruz.

Yine, bu otomasyon sistemine geçişle ilgili olarak, ısı dağıtımına ilişkin olarak sistem yenilenmesi devam ediyor. Burada, hava sıcaklığına göre derecenin artırılması eksiltilmesine göre bir otomasyon sistemi öngörülmektedir, bu da devreye girdiği zaman sıkıntının büyük bir kısmı giderilecek diye düşünüyorum.

Raporda önerilen bir diğer husus, çocuk hükümlü tutukluların aile görüşünde kardeşlerin de bulunmasıdır. Yani anne baba çocuğu ziyarete gelirken küçük çocuklarını cezaevine alamadıkları için çok sık gelemedikleri belirtiliyor. Bu öneri üzerine Mevzuat Genel Müdürlüğüyle görüşüldü. Tabii, bunun için bir yasal düzenleme gerekiyor; yasal çalışma başlatıldı, umarım kısa sürede hallolur diye düşünüyoruz.

Tabii, bunun kapsamını artık belli bir yaştan altındaki çocuklar için mi düşünülebilir yani 12, 15 ya da 18 yaş ya da yaş sınırı olmaksızın mı düşünülebilir, artık bu çalışma sonucunda netleşecek diye düşünüyorum.

Genel olarak, raporla ilgili olarak söyleyeceğim hususlar bunlar Sayın Başkanım.

Şimdi, diğer sayın vekillerimizin soru ya da önerileriyle ilgili olarak epeyce bir konu gündeme geldi ama ben bunlara genel olarak -tabii, özel olarak tümüne cevap vermem mümkün değil, daha sonra cevapları tarafınız vasıtasıyla iletebiliriz- cevap vermek istiyorum.

Sayın Ali Haydar Vekilimizin önerisiyle ilgili olarak -diğer kısımlara genel olarak değindim ama- şimdi, tabii ki bu çocuk cezaevlerinin mimari projesinin bir kesin değişmez kuralı yok nihayetinde yani çocuklara özgü mimari projede farklılaştırmalar, gördüğümüz birtakım eksiklikleri, aksaklıkları giderecek şekilde yeni planlamalarda birtakım çalışmalar yapıyoruz. Çocuklarla ilgili olarak plan değişikliği ya da çocukların durumuna uygun yeni mimari projeler tabii ki her zaman için oluşturulabilir ama bu, belki yeni yapılacak olan kurumlar için daha kolay yapılabilir ama mevcut kurumlar için belki bir iyileştirme çalışması düşünülebilir diye düşünüyorum.

Yine, personelin güvenlik hizmetleri sınıfına geçmesi talebiyle ilgili olarak, evet, yoğun olarak bizim cezaevi personelinin, madem, hani güvenlik işi yapıyoruz, hani, asker, polis gibi infaz hizmetleri ya da güvenlik hizmetleri sınıfına geçme talebi iletiliyor. Tabii, bunun için, malum, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nda hizmet sınıfına ilişkin yasal değişiklik yapılması gerekiyor. Hani bu anlamda konu Meclisin takdirinde. Böyle bir sınıf oluşturulursa biz Ceza ve Tekvifevleri Genel Müdürlüğü olarak bundan memnun kalırız gerçekten.

Kitap sayısının sınırlanmasıyla ilgili olarak şunları söyleyebilirim: Şimdi, ziyarette de görüldüğü gibi, her kurumda kütüphanemiz mevcut. Aşağı yukarı...

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Kurum kütüphaneleri çok kötü ya, yapmayın! Milattan kalma kitaplar.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI YILMAZ ÇİFTÇİ – Şöyle, mesela: F tipi cezaevinde 11 bin civarında kitabımız mevcut. Evet, zaman zaman, dönem dönem güncelliyoruz, hani yeni çıkan kitapları almaya çalışıyoruz, güncellemeye çalışıyoruz ama hani kütüphaneden yararlanma imkânı her zaman mevcut. Bir de yani belli bir sayı sınırlaması şunun için konuluyor: Gerçekten güvenlik açısından ciddi sıkıntılar oluşturabiliyor. Zaman zaman, işte, yangınlar meydana gelebiliyor ya da başka amaçlarla, tamamen bundan kaynaklı olarak. Kaldı ki kişinin okuduğu kitabı kütüphanesinde uzunca süre tutmasının çok bir anlamı da yok aslında. Hani okuduğu kitabın yerine değiştirebiliyor. Kitap sınırlaması 8 civarında mı? Belli İdare ve Gözlem Kurulu kararıyla sınırlama yapılıyor ama bu kitap sınırının, ders kitapları, eğer okul okuyorsa ya da hani Kur’an-ı Kerim gibi ya da dinî kitaplar, bu sayı dâhil olmaksızın veya üniversiteye hazırlık gibi bu sayıya dâhil değil ama bunun dışında kitaplara belli bir sınırlama tamamen güvenlik maksatlı olarak getirilebiliyor. Yani bu kitapları okuduktan sonra cezaevinde emanete alınma şeklinde de olabilir veya ziyaretçisi vasıtasıyla gönderip yenisini alma şeklinde de değiştirilerek bu sıkıntı giderilebilir diye düşünüyoruz çünkü aksi hâlde yani bazen bakıyorsunuz, kocaman bir duvar kitap hâline geldiği zaman Allah muhafaza bir yangın sırasında çok ciddi tehlike, sıkıntı oluşturabiliyor. Tamamen bu maksatlı olarak bu önlemler alınmaktadır.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Engellemeye dönüşüyor. Şuna dönüyor: Mesela sözlük o kitaplardan sayılıyor, ansiklopediler o kitaplardan sayılıyor yani biz burada tablo böyle olunca alta doğru indiğinde iş başka bir şeye dönüşüyor. Sıkıntı orada başlıyor aslında. Mesela Sincan Cezaevinde 5’ti, bize söylenen 5’ti biz ziyarete gittiğimizde. 8 ile 5 arasında fark var yani.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI YILMAZ ÇİFTÇİ – Yani, tabii, bu İdare ve Gözlem Kurulu kararıyla belirlendiği için her kurum için geçerli bir standart sayımız yoktur. Şimdi, Müdür Beyin dediğine göre 5 tane dışarıdan getirilen kitap, 2 tane kütüphaneden alınacak kitap, 3 de dergi. Yani 10 civarında falan gibi.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Dergi, kitap değil yani gerçekçi olalım.

BAŞKAN – Hayır, arkadaşlar, şimdi, “Olursa bir şikâyet ölümden olsun.” Bu Cahit Sıtkı Tarancı’nın “Memleket İsterim” şiiri var ya, ya, cezaevindeki sorun, kitap istemeden olsun ya! Verelim kitap istiyorsa. Onun belli süresi yok mu? Yani diyelim ki onun süresi olsun, bir hafta, on gün, beş gün, neyse. Kitap istiyorsa verelim yani. Zaten cezaevinin yönetmeliği var.

CEZA VE TEVKİF EVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI FATİH GÜNGÖR – Sayın Başkanım, esasen burada Genel Müdürlük olarak esnek bir yaklaşım da benimsemiş durumdayız. Neden? Biz ziyaretçilerin getirdiği kitapları da kuruma alıyoruz ama mevzuatı burada biz motamot uygularsak hediye sadece kişinin doğum gününde ya da bayramlarda getirilebiliyor ancak biz kişinin rutin ziyareti sırasında kitap olarak hediye kabul etmek suretiyle zaten bir esnek yaklaşımı benimsemiş durumdayız.

BAŞKAN – Eyvallah, teşekkür ederiz.

Buyurun Yılmaz Bey.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI YILMAZ ÇİFTÇİ – Ben devam edeyim efendim izin verirsiniz.

Şimdi, Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu Vekilimizin isim bazında epeyce bir talebi oldu ama bunların, tabii, hepsini burada cevaplamam çok fazla mümkün değil.

BAŞKAN – Sizden ricam, Sayın Vekilimizin tüm talepleriyle ilgili bir cevap vermeniz. Şimdi değil, yazılı olarak, ondan sonra onları bir tetkik edelim. Eğer hakikaten bir hak ihlali varsa yani durum neyse onu sizden rica ediyoruz.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI YILMAZ ÇİFTÇİ – Burada belki şuna genel olarak değinmemde fayda var: Sağlık sisteminin işleyişiyle ilgili olarak, malum, Sağlık Bakanlığıyla yaptığımız protokol gereğince doktor hizmetleri Sağlık Bakanlığı tarafından verilmektedir. Yani dolayısıyla tüm teşhis, tedavi ve sağlık işlemleri Sağlık Bakanlığı tarafından, Sağlık Bakanlığına bağlı doktorlar vasıtasıyla yürütülmektedir. İlk basamak sağlık kuruluşu olarak cezaevlerinde sayısına göre aile hekimliği bulunmaktadır. İlk müracaat olarak revirde, cezaevi revirinde aile hekimi hükümlü, tutukluyu muayene etmektedir. Eğer hani kendisi tedavi yapabiliyorsa ki zaten hani ilaç tedavisi falan, onun dışında çok diğer farklı şeyler yapılması gerekiyorsa ya kampüs hastanelerine ya da diğer bulunduğu yerdeki devlet hastanelerine gönderilmektedir.

Şimdi, bizim Ceza ve Tevkifeleri Genel Müdürlüğü olarak görevimiz hasta hükümlüyü doktorla buluşturmak. Burada belki... Ki biz normal sivil hayatta da hani kendimiz hastaneye gitmek istediğimiz zaman hemen bugün hastaneye gidemiyorsunuz. Hani belli bir süre orada arkadaşlarla ben görüştüm, en geç bir hafta içerisinde... Tabii, acil durumlar hariç. Diyelim ki kişinin mide ağrısı, rahatsızlığı var, doktora çıkmak istiyor, talep, yoğunluk durumuna göre en fazla bir hafta içerisinde biz aile hekimiyle –çünkü sayı kalabalıklığı olunca planlanması gerekiyor- buluşturuyoruz diyor arkadaşlar. Sonrasında eğer aile hekiminin yapamayacağı bir sıkıntı varsa, rahatsızlık varsa, bunun daha üst, Sincan için kampüs hastanesine, onları da aşan bir durum varsa Sincan Devlet Hastanesine, Numune Hastanesine gibi silsile takip edilmektedir.

Yani bizim cezaevleri olarak üzerimize düşen sorumluluk hastayı en kısa sürede doktorla buluşturmak ama bazen şu oluyor: Hastaneye sevk ediliyor, atıyorum, Numune Hastanesine gitti yani tetkikler yapılması gerekiyor veyahut ne bileyim, MR çekilmesi gerekiyor yani tüm işlemleri hemen aynı gün aynı anda yapamıyorsunuz. Hâliyle randevu veriliyor. Sonrasında ne zamansa tekrar geliyorsunuz. Yani basit bir hastalıkta bile kendimiz gittiğimiz zaman, hemen, yani basit hastalıklar dışında hani aynı gün çok halledemiyorsunuz. Birtakım tetkikler yapılıyor, özellikle ağır hastalığı olanlar için, hani daha karmaşık hastalığı olanlar için daha uzun bir süreç alabiliyor ama hani burada acil durumlar hariç kısa sürede bu işi yaptığımızı düşünüyorum.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Genel Müdürüm, pratikte öyle değil. Ben, biliyorsunuz, sizi sekiz ay önce de Genel Müdürlüğü ziyaret ettiğimde de söyledim. Siz de sanırım vardınız toplantıda.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI YILMAZ ÇİFTÇİ – Vardım, evet.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sonrasında Adalet Bakanını da ziyaret ettiğimde söyledim. Problemin sıkıntısını biliyorum ben, bir doktor olarak da biliyorum çünkü çalıştığım hastanede de aynı şeyi yaşıyordum, mahkûm koşullarında hastalar duruyor ve oradan polikliniklere gidiyor. Çok çok az mahkûm koşulları Türkiye hastanelerinde. Bunun giderilmesiyle hem sizin hem bizim baş ağrımızın azalacağını da söylemiştim ama bu konuda yeterli adımlar atılmadığını da biliyorum.

Sıkıntının nedenlerini de ben size sunmuştum ve bunlar giderilmedikçe de bunlar aşılmaz da demiştik ancak bize son gelen şikâyetlerde, hep bu mahkûm koğuşlarının olmamasından dolayı insanların aylardır “Bugün git, yarın gel.”ler yaşadığını ben bire bir örneklerle, daha farklı örneklerle de size sunayım.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI YILMAZ ÇİFTÇİ – Mahkûm koğuşlarıyla ilgili olarak, olmazsa, bizim sağlık birimine bakan tetkik hâkimimiz var Sayın Başkanım, o kısa bir bilgi verebilir mi?

BAŞKAN – Buyurun.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TETKİK HÂKİMİ HÜSEYİN KOCABAY – Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Mahkûm koğuşlarının mevcut fizibilite çalışmasını yaparak mevcutların daha iyileştirilmesi, aksak kalan yerlerin daha iyileştirilmesi amacıyla geçtiğimiz ay içerisinde fizibilite çalışmasını tamamladık. Bizatihi Genel Müdür Yardımcımızla Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğünü makamında ziyaret ederek eksiklikleri kendilerine ilettik. Onlar da bu çalışma neticesinde 44 tane il sağlık müdürlüğüne “Durumları kötü olanları iyileştirin, olmayan yerlere yeni mahkûm koğuşları tahsis edin.” diye gerekli talimatları verdiler. Çalışma neticelenmek üzere.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI YILMAZ ÇİFTÇİ – Yani dolayısıyla ayakta tedavilerde sıkıntı yok. Yatarak tedavilerde kapasite problemi olabiliyor. Onu belirtmiş olayım. Bu hasta-hükümlü, tutuklularla ilgili olarak İnfaz Kanunu’nun 16’ncı maddesinde hangi hâlde infazın durdurulacağı hususu belirtilmiş. Adli tıp raporu üzerine infazın durdurulmasıyla ilgili olarak yasanın, yasal düzenlemenin yapıldığı 2013 tarihinden beridir 1.464 kişi Adli Tıp Kurumu raporuna dayalı olarak tahliye edilmiş Sayın Başkanım, hani bu rakamı verebilirim. Şimdi, burada, tabii, yani kişinin cezaevinde kalması, hayatı için tehlike oluştuyorsa adli tıp raporuna göre bunun üzerine rapor verilebiliyor ama eğer hayat için tehlike oluşturmuyor, cezaevinde de hayatını idame ettirebilecek ise sağlık sıkıntısı olanlarla ilgili olarak R tipi cezaevlerimiz var.

BAŞKAN – Mesela, Yılmaz Bey, şunu rica ediyorum: Faruk Bey’in söylediği bir tane hamile kadın doğum yapıyor, daha doğum yapar yapmaz iki saat içerisinde burada yatak yok, bu olayın bir aslını siz, vekilimiz böyle söylüyor, onu bir öğrenelim. Bir bakalım bakalım. Faruk Bey’in dediği gibi mi yoksa başka bir hikâyesi mi var? Bu tüm söylenen isimlerle ilgili bir yazılı bilgi rica edeceğim.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI YILMAZ ÇİFTÇİ – Ben hepsini tek tek not aldım efendim.

BAŞKAN – Zaten tutanakta da vardır o isimler, onların hepsini rica ederiz.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Serdal Yıldırım, yüzde 98 engelli ve ATK raporuna rağmen hâlâ cezaevinde ve yalnız tutuluyor, tek kalamaz raporu olmasına rağmen.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI YILMAZ ÇİFTÇİ – Şimdi, şöyle bir husus da var efendim: Evet, adli tıp raporu olmasına rağmen 33 civarında, 33 kişi tahliye edilmeyen. Evet, hayatını tek başına idame ettiremez diyor ama bunların bir de tabii, İnfaz Kanunu güvenlik durumu şartı var yani güvenlik için tehlike oluşturmaması gerekiyor. Mesela bu bahsedilen Ergin Aktaş da bunlardan birisi.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Ama sorun şu: Elleri olmayan bir insan.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI YILMAZ ÇİFTÇİ – Şimdi, bizim R tipi cezaevlerimiz var efendim. Yani burada tek, evet, bakıma muhtaç olan hükümlü tutuklular var veya farklı rahatsızlığı olan hükümlü tutuklular bulunmaktadır. Biz burada her türlü öz bakım becerisini sağlık elemanları vasıtasıyla verdiğimiz kurumlar bunlar.

Şimdi, Ergin Aktaş Menemen R tipinde, iki eli olmayan, bomba atarken bombanın patlaması sonucu iki eli kopmuş, ancak hani tehlikeli mahkûm, güvenlik açısından tehlike oluşturduğu için tahliye edilmeyenlerden çünkü çok emin olmamakla birlikte yani bomba yapımı konusunda sanıyorum hani eğitim verebilecek nitelikte birisi olduğu için güvenlik nedeniyle tehlikeli mahkûm statüsünde bulunup tahliye edilmeyenlerden.

Menemen R Tipinde bulunurken...

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Başkanım, ben bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Bir tamamlasın Ebrü Hanım.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Konu bununla ilgili olduğu için sormak istiyorum. Şimdi, tahliye edilmesi, tamam, hani bu konuda yasal şey var. O da çok keyfî bir uygulama da ama ben şunu soruyorum: Ergin Aktaş -hani insani ihtiyaçlardır arkadaşlar- tek kalıyor yani üçte 1 elleri olmayan bir insan nasıl tek kalıyor, onu anlamaya çalışıyorum.

BAŞKAN – Ebrü Hanım, şimdi, şunu bir şey yapalım: Eğer Ergin Aktaş bomba yapımında, canlı bomba eyleminde, bir patlamada bir eylemin failiyse bu durum farklı. Elleri yok ama Müdür Bey diyor ki: “Bomba yapımı konusunda bir şeyi var, cezaevinin bir uygulaması var, prosedür var.” Ama diğer mahkûmlarla ilgili, hani zaten onları yazılı olarak verecek.

Ergin Aktaş’ın durumu da gerçekten öyle mi değil mi, şunlara bir bakın, burada geçen tüm isimlere. Yoksa karşılıklı polemik olacak. Bir tamamlayın Yılmaz Bey, rica ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, özür dilerim, burada önemli olan şu, şöyle anladım: Bomba yaparken kopmuşsa tekrar bomba yapma ihtimalinden mi söz ediyoruz? Sonuçta o hükümlü ve tek başına kendi işlerini devam ettiremiyor yani sorun orada, yoksa hükümlülüğüyle ilgili tartışmıyoruz.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Bunu bir başkasına öğretmekten bahsetti muhtemelen ama başka bir...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ha, başka birine öğretmek mi? Anlamaya çalışıyorum.

BAŞKAN – Öyle, onu dedi.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Hayır, tahliyesiyle ilgili onu söylüyor. Tahliyeyle ilgili olarak onu ifade ediyor, diyor ki...

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI YILMAZ ÇİFTÇİ – Başkanım, tamamlamam mümkün mü?

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen, Genel Müdür bir tamamlasın.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Çözümü çok kolay aslında, çözülmek istenirse.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Anlayalım ki ona göre biz de...

BAŞKAN – Tabii, tabii.

Yılmaz Bey, tamamlayın. Bakın, dediğim gibi, sizden ricam şu: Bakın, bu isimlerin hepsi tutanaklara geçti, bunlarla ilgili bence yazılı cevap vermek çok daha doğrudur. Genel bir çerçeveyi çizelim. Biz şunun altını çizelim tekrar, bu önemli, tutanaklara girsin: Cezaevlerinde sistematik bir işkenceden

bahsedilmemesi, cezaevlerinde tekil birtakım olaylar dışında, güvenlik sorunu gibi sorunların dışında su probleminden bahsedilmesi, kalorifer probleminden bahsedilmesi... Bunlar Türkiye'nin geldiği mesafeleri gösteriyor. Bu tekil olaylarla ilgili de muhakkak yazılı cevap istiyoruz, ricamızdır.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI YILMAZ ÇİFTÇİ – Olur efendim.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, yanına müebbet bir mahkûm bırakılabilir.

BAŞKAN – Efendim, bir öğrenelim şunu.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI YILMAZ ÇİFTÇİ – Var zaten, efendim, var; onu açıklamaya çalışacağım ama...

BAŞKAN – Bir tamamlasın lütfen...

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI YILMAZ ÇİFTÇİ – Efendim, şu anda zaten bu Ergin Aktaş'ın yanında birisi var, 2 kişi birlikte kalıyorlar.

BAŞKAN – Tamam.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – İşte, bunu söyleyin.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI YILMAZ ÇİFTÇİ – Hayır tamamlamama müsaade... Hani çok tartışma olduğu için...

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, doğrudan sonuç sonuç...

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI YILMAZ ÇİFTÇİ – Efendim, şimdi, Ergin Aktaş Menemen R'deyken açlık grevine katıldı ve tedaviyi de reddettiği için R tiplerinden durumuna uygun Silivri'ye nakledilmişti. Evet, hayatını yalnız idame ettiremeyeceğine dair rapor nedeniyle de yanına şu anda 2 kişi verildi. Silivri Cezaevinde şu anda 2 kişiyle birlikte kalıyor bu durumu gözetilerek.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Ben kısa bir örnek vereceğim.

BAŞKAN – Ebrü Hanım ama bitmeyecek ya bu. Bakın, bir dakika şunu rica ediyorum, bir hanımefendinin sözünü kesmek istemem ama Genel Müdürümüz bir tamamlasın. Saat 13.00 oldu, size...

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Çok kısa bir örnek vereceğim lütfen...

BAŞKAN – Bir cümle...

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Cezaevlerinde nasıl uygulandığını anlatmak için söylüyorum. Benim müvekkilim Ersan Nazlıer'in bir kolu yoktu, Anayasa Mahkemesi "Tek başına kalamaz." kararı yönünde hak ihlali verdi. Silivri Cezaevinde kalıyordu. Ben bir hafta on gün sonra ziyaretine gittiğimde bana şunu söyledi: "Benim bir kolum yok, sağ kolum yok ve sol elim var sadece tek başına ve tek kalıyorum. Benim odamda bu karardan sonra yapılan tek değişiklik klozet yapılması." Hani onu anlatmaya çalışıyorum yani sıkıntı burada.

EROL KAVUNCU (Çorum) – O da bir hizmet ama yani.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Hayır, şimdi hizmet de ama bakın yani basit bir şey, çok insani bir şey söylüyor, diyor ki: "Ben sol elimdeki tırnaklarımı kesemiyorum." Çok basit. Bunun için bir insanın yardımına ihtiyacı var. Anlatmaya çalıştığım şey bu burada aslında. Yani Ergin'le ilgili durumda da anlatmaya çalıştığım mesele bu. Yani hani "Tek kalamaz." dendiğinde, şimdi bu işin sonuçları var, hani vücut temizliğini bile tek yapamaz durumdaki insanlardan bahsediyoruz. Yani tahliyesiyle ilgili kısmı anlıyorum, prosedür başka türlü işliyor, orada daha kolluğun raporu vesaire şu bu ama kurum içerisindeki çözümlerden bahsediyorum. Onun çözümü... Anayasa Mahkemesine karşı götürüp hani

bunun için bile büyük uğraş veriyorsunuz, sonra... Şu an hani yanına kendisiyle benzer suçtan olan biri götürülebilir, işte müebbet birinin yanına verilmesi gibi çözümler bulunabilir. Onu anlatmaya çalışıyorum, yoksa derdim hani burayı tıkamak değil.

BAŞKAN – Estağfurullah. Zaten Genel Müdürümüz dedi ya, yanında 2 kişi varmış.

Buyurun.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI YILMAZ ÇİFTÇİ – Efendim, şöyle yani sizin de bahsettiğiniz gibi, evet, cezaevinde birtakım münferit sıkıntılar olabilir ya da kalabalık ve buna bağlantılı olarak birtakım sıkıntılar yaşanıyor olabilir ama gönül rahatlığıyla şunu söyleyebilirim ki cezaevlerinde sistematik bir işkence asla olamaz, kötü muamele asla olamaz. Böyle bir iddia varsa biz hem personelimiz açısından idari yünden, disiplin yönünden gereğini yapıyoruz hem de adli yünden savcılıklara durumu derhâl belirtiyoruz.

Şimdi, kısaca belki denetim mekanizmasından da bu kapsamda bahsedecek olursak; hem ulusal hem uluslararası denetim mekanizmaları cezaevleri için geçerlidir. Daha geçen hafta CPT heyeti Diyarbakır Cezaevine de İmralı Cezaevine de gitti, Maltepe ve Şanlıurfa Cezaevlerini de ziyaret etti yani CPT sanıyorum bir on-on beş gündür cezaevlerini denetledi. Yani Avrupa İşkencenin Önlenmesi Komitesi geldi; habersiz, izinsiz cezaevlerini denetleyebildi.

Bunun dışında ulusal denetim mekanizmaları, işte İnsan Hakları Komisyonu, Kamu Denetçiliği Kurumu, İnsan Hakları Eşitlik Kurumu, başsavcılıklar, cezaevi savcılığı ve izleme kurulları, bizim kendi Genel Müdürlüğümüze bağlı Kontrolörler Kurulu vasıtasıyla böyle bir iddia olması hâlinde biz titizlikle gereğini yerine getiriyoruz ve böyle münferit bir durum varsa da hiç gözünün yaşına bakmadan gereğini yapıyoruz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Genel Müdürüm, bir isim daha vermek istiyorum, bu kişi de sıkıntılıydı. Bandırma L tipi cezaevinde Mustafa Kuru isimli hasta, obez bir hasta, alafranga tuvaletten başkasını kullanamıyor. Müdürlü de konuştum “Mevzuata aykırı, alafranga tuvalet yaptırمام.” dedi. Adama tuvalet gitmek tam bir işkence. Nakli konusunda uğraş verdik, olmadı. Tekrar söylemiş olayım, 3-4 kez de söyledim. Mustafa Kuru’nun Bandırma’dan Ankara veya Eskişehir cezaevlerine nakli uygunsa gerçekten adamı bir işkenceden kurtarmış oluruz.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI YILMAZ ÇİFTÇİ – Durumuna bir bakalım Sayın Vekilim, not aldık.

Bir de yani Sayın Vekilimiz Ebrü Günay Hanımefendi’nin bahsettiği, isim de vererek söylediği, ikinci müdürle ilgili olarak infaz koruma memurlarına talimat verip işkence talimatı verdiğine ilişkin... Bu iddiayı da kabul etmemiz kesinlikle mümkün değil. Şimdi, gerçekten kurumun idaresi cezaevi müdürü tarafından yerine getirilmektedir. Cezaevi müdürü de o ilin ya da ilçenin cumhuriyet başsavcısına bağlıdır yani infazın gözetim ve denetiminin amiri il ya da ilçede cumhuriyet başsavcısıdır. Dolayısıyla muhatap aslında cumhuriyet başsavcısı olsa hani daha rahatlıkla birtakım şeylerin hallolacağını düşünüyorum. Yani siz infaz koruma memurunu ararsanız, idare memurunu ya da ikinci müdürünü ararsanız bilgi alabilmeniz mümkün değil, uygun da değil yani biz bile hani cezaevi idaresi olarak infaz koruma memurunu ya da ikinci müdürünü arayıp doğrudan bilgi almayız. Bizim kurumdaki muhatabımız müdürdür ya da il/ilçe başsavcısıdır diye düşünüyorum. Dolayısıyla varsa böyle bir iddia, hani sonuçta...

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – O konuda zaten gruptan arkadaşlarımızın verdiği önergeler de var, Meclisimizin de Adalet Bakanlığının da muhtemelen gündemine gelecek ama ben yine onu da ifade etmek istiyorum yani sonuçta böyle bir durum var.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI YILMAZ ÇİFTÇİ – Sayın Vekilim, yani genel olarak hani sorulan şeylere söyleyeceğim şeyler bunlar ama tüm bilgileri not aldık, onları ayrıntılı olarak daha sonra tarafınıza iletiriz.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Benim soruma bir cevap verecek misiniz?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI YILMAZ ÇİFTÇİ – Pardon Sayın Vekilim, notum önümde, unuttum onu, kusura bakmayın.

Erdal Polat, İzmir 1 No.lu F tipinde bulunuyor. Şu anda açlık grevinde, açlık grevi devam ediyor. Bu, açlık grevine ilk başlayan grup içerisinde yer alıyor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Yılmaz Bey.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Bebek, anne, hamile, anne-baba tutuklu, hasta tutuklularla ilgili bir çalışma rica etmiştim.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI YILMAZ ÇİFTÇİ – Sayın Vekilim, şu anda, tabii, bunun kesin tespitini yapmamız mümkün değil ama 40 civarında hamile bayan var cezaevinde bulunup da hamile olduğunu tespit ettiğimiz. Takdir edersiniz ki bunu hani net yüzde 100 tespit etmek, belirlemek çok fazla mümkün değil. Hani tedavi nedeniyle ya da bize başvurusu üzerine belirlediğimiz 40 civarında hamile bayan var.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Diğerleri için resmî bir açıklama yapacak mısınız? Kasımdan sonra açıklama yapmadınız da bu konularda.

CEZA VE TEVKİF EVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI YILMAZ ÇİFTÇİ – Sayılarla ilgili olarak mı efendim?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Hayır, bebekler, çocuklar, hamile anneler, hasta tutuklular, anne-baba tutuklulukları için -biz soru önergesiyle de sorduk ama- kasımdan beri resmî bir açıklamanız yok. Hani şu anda tabii ki siz akıldan söyleyemezsiniz ama en azından bir resmî açıklama çalışması yapsanız çünkü çok soruluyor bu, insan hakları kuruluşları da bize çok soruyor. En azından, hani ne bileyim, periyodik olarak açıklasınız. Yedi sekiz ay geçti aradan, hâlen yeni bir açıklamanız yok.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI YILMAZ ÇİFTÇİ – Bu sayıları ve diğer şeyleri birlikte Komisyona iletsek daha sağlıklı olacak diye düşünüyorum efendim.

Teşekkür ediyorum.

Ben açlık grevleriyle ilgili de çok kısa bir genel değerlendirme yapabilirim efendim hani vakit...

MERAL DANİŞ BEŞTAŞ (Siirt) – O önemli, bir cümle de olsa duymak isteriz.

BAŞKAN – Tam Türk işi oldu yani toplantı biterken tekrar önemli bir...

Buyurun.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI YILMAZ ÇİFTÇİ – Şimdi, efendim, hani genel bir değerlendirme olarak şunu söyleyebilirim: Açlık grevlerini, tabii, hükümlü, tutuklu bireysel bir tercih olarak değerlendiriyoruz. İnfaz Kanunu'nda da açlık grevinde bulunmak disiplin suçu oluşturuyor ama hani bireysel bir tercih olduğu için kişinin yiyeceği kabul etmeme isteğine biz uyuyoruz. Doktorun öngördüğü şekilde gerekli vitamin kompleksi ya da sıvı, tuzlu, karbonatlı su gibi doktorun öngördüğü gıdaları veriyoruz kendilerine ve şu anda bu kişilerin günlük sağlık kontrolü -kilo ölçümü, tansiyon ölçümü- yapılmaktadır. Kritik aşamaya gelene kadar... Tabii, biz şu aşamada bireysel tercihine saygı duyuyoruz, müdahale etmiyoruz ama şu anda açlık grevinde olan kişilerden

kritik aşamaya gelen kimse henüz yoktur. Mevzuat, İnfaz Kanunu da onu öngörmektedir. Eğer bilinç kaybı gibi kritik aşamaya gelme durumu olursa da rızasına bakılmaksızın tedavi, doktor takibi mümkün olabilecek efendim, bunları söyleyebilirim.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Yalnız çok soruma cevap vermediniz. Hamileler, bebekler, küçük çocuklar yasaya aykırı bir şekilde niye devam ediyor soruma cevap vermediniz. Aynı zamanda, mahkûm olmadan, kesinleşmeden insanlar tek kişilik hücrelerde aylardır niye tutuluyor soruma da cevap alamadım şahsen.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI YILMAZ ÇİFTÇİ – Onlara daha sonra yazılı olarak efendim...

BAŞKAN – Çok değerli milletvekillerim, çok değerli Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün kıymetli personeli, çok değerli İnsan Hakları Komisyonumuzun kıymetli personeli; teşekkür ediyoruz.

Şimdi Sincan Cezaevi Alt Komisyon Raporu'muzu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Şöyle yapabilir miyiz?

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ HAYDAR HAKVERİ (Ankara) – Şöyle, mesela bizim burada hani eksik olarak beyan ettiğimiz hususların şerhimiz olarak geçmesi kaydıyla...

BAŞKAN – Tam onu söyleyecektim.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Çünkü burada şu hususlara uygun ama şu söylediklerimiz de bizim şerhimizdir şeklinde az önceki eksik gördüklerimizi tamamlamak kaydıyla...

BAŞKAN – Evet, ben onu söyleyecektim.

Şimdi, şerh düşmek isteyen milletvekillerimiz en kısa sürede bu şerhlerini kendileri yazmak suretiyle Komisyonumuza bildirecekler.

Şimdi ben Komisyonumuzun Raporu'nu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Süreyi eğer ne öngörüyorsunuz, ne zamana yazarsınız? Bir hafta uygun mu, çok uzun süre ya. Siz şerhlerinizi yazın ki bir an önce bu üst komisyonda tekrar değerlendirilsin.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Bir haftada istiyorsunuz, ziyaret daha ocak başında, raporu daha yeni değerlendiriyoruz.

BAŞKAN – Tamam, takdir sizin. Ben şunun için söylüyorum: Ben akademisyen olduğum için bir şey yazacaksam oturur üç saatte yazarım. Fakat şunu rica ediyorum: Bir an önce, “bir hafta” dediyse, ben sizin kararınıza saygı duyuyorum, ona göre, bir hafta.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Başkanım, burası çok soğuk, insan haklarına aykırı. (Gülüşmeler)

BAŞKAN – Öyle mi? Aslında dışarıda da, içeride de hava iyi ama... Demek ki siz biraz nezle olacaksınız. Klimalar...

Şimdi bu bahsi, şerh raporlarını çarşamba gününe istiyoruz. İnsan Hakları Komisyonuna raporumuzu sunacağız. Katılımlarınızdan dolayı teşekkür ediyorum. Bir sonraki...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Başkan planlama?

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Başkan planlama, ziyaret? Hangi cezaevlerine gidilecek?

BAŞKAN – Arkadaşlarım, bakın, çok rica ediyorum, üzülüyorum, bir müsaade edin Sayın Vekilim, bütün iyi niyetimle sabahtan beri... Teklif eden benim, nereye gideceğimizi bir müsaade ederseniz söyleyeceğim ya. Beni bile üzüyorsunuz ya, anlaşılmaz bir şey. Yani konuşun istediğiniz kadar, ben buradayım, ama müsaade edin, ben hepinizi dinledim, ben de iki cümle ifade edeyim.

Şimdi şunu teklif ediyorum Komisyonumuza: Hangi cezaevine gitmek istiyoruz, ne zaman gitmek istiyoruz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu kimeydi, kime sinirlendiniz, anlamadık biz.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Bana sinirlendi.

BAŞKAN – Arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım. Ben kendime sinirlendim. Şunu söylüyorum, karşılıklı... Şunu rica ediyorum, ben kendimden şüphe etmeye başlayacağım. Bakın, söyleyen benim, ben Adalet Bakanımızdan önümüzdeki hafta içinde bir randevu, uygun buluyorsanız, alt komisyon olarak Adalet Bakanımıza gidelim, hem bu konularla ilgili hem de başka konularla ilgili Adalet Bakanımızdan randevu isteyelim.

İkincisi: Hangi cezaevlerine gitmek istiyoruz, ne zaman gitmek istiyoruz?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Yani bu vahim iddiayı gündeme getirdim. Çorum Cezaevini de yerinde görmek istiyoruz.

BAŞKAN – Her yere gidebiliriz, yeter ki şey olsun, Erol Bey’in misafiri oluruz.

Arkadaşlar, karşılıklı konuşmayın, çok rica ediyorum değerli Vekilim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben önerdim.

BAŞKAN – Söylediniz, hatırlıyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani mümkün olan en kısa süre, yani planlamayı bilmiyoruz, sizin özgün ya da diğer Komisyon üyesi arkadaşlar, onu bilmemekle beraber, yarın perşembe, Genel Kurul var herhâlde, cuma günü olabilir.

BAŞKAN – Var, cuma da var, 31 Mayıs’a kadar Genel Kurul açık diye mesaj geldi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ama ara verilecek. Ara veriliyor, pazartesi açılıyor, bu pazartesi açılıyor, gelecek hafta sonuna kadar diye biliyorum ben.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Şu an, dün akşam bize gelen mesaj cuma gününe kadar çalışacağımızdır.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Cuma gününe kadar demek, yarın bitecek demektir.

BAŞKAN – Buyurun.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Cuma dahil dendi. Mesaj öyle geldi, bilmiyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tam bilmiyorum, mesaj bize gelmedi, iktidara gidiyor sadece.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Mithat Bey’den bir söz talebinde bulunmuştum ben biraz önce dışarı çıktım, telefon etti, demek ki grubun haberi var, “Cuma günü de çalışacağız.” dedi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hadi ya... Bu cuma yani.

EROL KAVUNCU (Çorum) – O zaman Genel Kurul olduğu gün gitmiyor muyuz? Böyle bir prensip kararı var mı?

BAŞKAN – E tabii, oylamalar olduğu için.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – CHP ikide bir bizi ters köşe yapıyordu.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Yoklama istiyoruz canım, bir şey değil, gelin çalışalım diye.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – O zaman hafta sonu olsun.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bu yazışmalar... Önce hangi cezaevine gideceğimize karar verelim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Biz öneriyoruz: Bakırköy, Gebze, Van, Diyarbakır D tipi, Kandıra, Bolu F tipi, Patnos, Tekirdağ 1 No’lu, 2 No’lu, Van, yüksek güvenlikli bir özel adı varmış, Çorum.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Faruk Bey “Çorum” demişti.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Biz bunları öneriyoruz.

BAŞKAN – Tamam. Biz her yere gidebiliriz. Şimdi bile gidebiliriz, kendimize güveniyoruz. Dedğimiz gibi, bunu, “kendimize güveniyoruz”u iktidar milletvekili olarak değil, hakikaten insan hakları partiler üstü bir konudur, onun için eğer bir kişiyle ilgili ya da bir kurumla ilgili bir hak ihlali varsa kesinlikle biz karşısında oluruz.

Bu notları aldık, bu notlara uygun olarak benim takvim o kadar sıkışmış durumda ki, bayram geliyor, ondan sonra ramazan, ben sizlerin takdirine sunuyorum. Bayram sonrası, gerçekçi olmak gerekirse, susabilirdim de şimdi, ama sizin iyi niyetinize istinaden, bayram sonrası ilk ziyaretimizi Bakırköy, ilk telaffuz ettiği Meral Hanım’ın Bakırköy’ü, Bakırköy’le başlayalım.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – İnsanlar ölüm sınırında, yapmayın ya. Grevler var, yüz elli gündür açlık grevi yapanlar var, yüz elli gündür insanlar açlık orucunda ya.

BAŞKAN – Ebrü Hanım, Sayın Vekilim, teknik bir sorun var, Meclis açıkken ben gidemem.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Meclis açıkken gidişimizi engelleyen yasal bir durum mu var?

BAŞKAN – Var çünkü Meclisin kapanma durumu olacağı için en azından parti grubunun bize kesin talimatı.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Hafta sonu gidelim. Cumartesi, pazar fazla mesai yapıp gidebiliriz. Bu hafta sonu mesela gidebiliriz.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Hafta sonu gidebiliriz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hafta sonu bir gün, iki gün.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Başkanım, saat 14.00’te diğer komisyon toplantım var benim.

BAŞKAN – Bitirmemiz lazım.

Şimdi ben arkadaşlar, toplantıyı kifayeti müzakere diyoruz, toplantımız bitmiştir, katılımlarınızdan dolayı teşekkür ediyoruz. Hangi cezaevini, ne zaman ziyaret edeceğimizi değerlendirip ondan sonra sizlere bildireceğiz.

Teşekkür ederiz.

Kapanma Saati: 13.28

